

Sporazum o ojačanju policijske sile v Nemčiji

Ameriški državni tajnik naletel na opozicijo, ko je predlagal ustanovitev nemške armade. Konferenca zunanjih ministrov zapadnih velesil se bo zavlekla

New York. — Amerika, Velika Britanija in Francija so se načelno sporazumele glede ojačanja policijske sile v zapadni Nemčiji za notranjo varnost, nastal pa je zastoj, ko je prišlo v ospredje vprašanje organiziranja nemške armade, ki naj bi tvorila odbojno steno proti možnemu ruskemu napadu na zapadno Evropo. Ker se zunanji ministri Amerike, Velike Britanije in Francije niso mogli zediniti o tem vprašanju, so prekinili sejo.

Ameriški državni tajnik Acheson in člani njegove delegacije so naleteli na odločno opozicijo s strani britskega zunanjega ministra Bevin in francoskega zunanjega ministra Schumana, ko so predlagali, naj se izrečeta za ustanovitev armade zapadne nemške republike. Celotno poslanstvo sugestija o organiziranju policijske sile je bila odvrtna Bevinu in Schumanu.

Zunanji ministri bodo skušali na prihodnji seji doseči dogovor o obliki orožne sile zapadne Nemčije. Ako bo sklenjen dogovor, bo predložen v obdobju devetih drugih evropskih držav, ki so podpisale atlantski pakt. Ti se bodo sestali z Achesonom, Bevinom in Schumanom v petek.

Zapadna Nemčija ima sedaj policijsko silo 10,000 mož. Ta naj bi se zvišala na 30,000 mož.

Konferenca zunanjih ministrov se bo zavlekla, ker se ne morejo zediniti o vprašanju, kako veliko orožje naj bi pripadalo zapadni nemški republiki k skupni obrambi zapadne Evrope. Ministri bodo morali tudi razpravljati o geografski

Odsek odobril obrambni načrt

Vojaška pomoč prijateljskim državam

Washington, D. C. — Senatni apropracijski odsek je soglasno odobril obrambni načrt, ki določa potrošnjo \$17,185,000,000 za ojačanje obrambe Amerike in prijateljskih držav pred možno rusko agresijo.

Odsek je sankcioniral potrošnjo dodatne vsote \$414,000,000 za obrambo. Nižja kongresna zbornica je prej dovolila potrošnjo \$16,771,000,000.

Senator McKellar, načelnik odseka, je naznanil, da bo odobreni načrt predložen senatu v sprejetje. Razprava se bo pričela ta teden in pričakuje se, da bo načrt sprejet z veliko večino glasov.

Odobreni načrt je zadostil vsem zahtevam Trumanove administracije. Predsednik je v svojem nedavnem govoru po radiu naglasil, da so potrebne nadaljnje apropracije za financiranje vojnih operacij ameriških čet v Koreji. Dejal je, da mora biti Amerika pripravljena za preprečenje komunistične agresije povsod.

Prijateljske države bodo dobile od Amerike štiri milijarde dolarjev kot vojaško pomoč. Senatni odsek je odbil Trumanovo zahtevo, naj dovoli potrošnjo \$139,800,000 za prenestitev nekaterih vladnih uradov iz Washingtona v druge kraje, ki ne bodo izpostavljeni nevarnosti atomskega napada v slučaju izbruha nove vojne.

integraciji Turčije, Grčije in Irana in drugih držav, ki niso v okviru atlantskega pakta. Izmenjali bodo tudi mnenja o korejski vojni.

Schuman je dal razumeti, da se Francija boji oživljenja nemške vojaške sile. Pozabila se ni, da so nemške armade že trikrat invadirale Francijo v zadnjih 80 letih.

Zunanji ministri treh zapadnih velesil skušajo sestaviti formulo, ki naj bi končala tehnično vojno stanje med njimi in Nemčijo. Argument je, da bi preklic vojnega stanja odstranil obstoječe ovire in zapadne velesile bi potem pridobile Nemce za borbo proti rdeči armadi v slučaju sovjetskega sunka proti zapadni Evropi.

Nevarnost sklenitve separatne mirovne pogodbe med vzhodno Nemčijo in Sovjetsko unijo visi v zraku. Ako bo sklenjena, bo Nemčija ostala razklana na dve polovici.

Domače vesti

Član padel v Koreji

Milwaukee. — Frank in Mary Kercner sta bila obveščena po vojnem departmentu, da je bil 23. avgusta ubit v akciji v Koreji njun edini sin Steve Vertenik, član društva Vojlica 747 SNPJ, kakor sta tudi starša, katerima društvo izreka globoko sožalje.

V bolnišnici

De Pue, Ill. — Vincent Omahen, mnogoletni in aktivni predsednik društva 59 SNPJ, se nahaja v bolnišnici St. Margaret v Spring Valleyju, kjer je 11. sept. srečno prešel težko operacijo. Priporočila se članstvu da ga po možnosti obišče. Nahaja se v sobi 115. Želimo mu hitrega okrevanja, da se čim prej povrne k svoji družini.

Iz Clevelanda

Cleveland. — Clevelandška naselbina je dobila novega slovenskega odvetnika v osebi Jamesa V. Drobniča, sina družine Victor Drobnič. Pravo je študiral na univerzi v Cincinnatiju in graduiral prošlega februarja odvetniški izpit pa je napravil v juniju. Zdej se je pridružil odvetniški firmi Johna L. Michelicha. Njegov stric je državni inženir Louis L. Drašler. — Pri družini Lewis J. Stevanja v Collinwoodu so se oglasile rojnice in pustile sinčka. — Mary Gorjup iz Euclida se nahaja v bolnišnici Bayview, kjer je srečno prestala težko operacijo.

Unija klavniških delavcev sklenila pogodbo

Chicago. — Unija klavniških delavcev CIO je sklenila novo pogodbo s Cudahy Packing. Ta določa zvišanje plače za 11 centov na uro. Unija je prej sklenila pogodbo z drugimi klavniškimi podjetji.

Stara ameriška tradicija zavržena

Washington, D. C. — Stara ameriška tradicija je bila zavržena, ko je bil general George C. Marshall imenovan za obrambnega tajnika. Z izjemo generala Hugh L. Scotta, ki je bil nekaj mesecev vojni tajnik 1. 1916, so bili načelniki vojaških departamentov civilisti. Predsednik Truman je v tork odstavil obrambnega

Volitve v provincah južne Koreje

Delavci dobili besedo v upravi industrij

Seoul, Koreja. — (ALN) — V sedmih provincah južne Koreje so se vršile volitve. Sledile so zemljiškim reformam, ki so dale zemljo bivšim tlačanom in najemnikom.

Uveljavljeni so bili novi delavski zakoni, zvišane plače in delavske organizacije vzpostavljene. Delavci so dobili besedo v upravi industrij.

Številke, katere je objavila radijska postaja v Seoulu, dokazujejo, da se je samo v provinci Čunčong 3,000,000 oseb udeležilo volitev. Ta provinca je najbolj obljudena. Izvoljeni so bili ljudski odbori v mestih in vaseh.

General MacArthur tarča kritike

Velika Britanija se noče zaplesti v vojno

London. — Vplivni listi kratičjo ameriškega generala MacArthurja. Tednik New Statesman & Nation piše, "da nihče v zapadnem svetu z izjemo močne ameriške grupe noče korakati pod MacArthurjevo zastavo v tretjo svetovno vojno."

Daily Herald, glasilo britske delavske stranke, je tudi oplazil ameriškega generala. V članku, katerega je spisal laborit in član parlamenta Michael Foote, pravi, "da je MacArthur še vedno uveren, da se bo borba proti komunizmu lahko vodi z orožjem starega imperializma."

Drugi listi izražajo odločnost proti zapletu Velike Britanije v vojno s komunistično Kitajsko zaradi Formoze. Velika Britanija je priznala kitajsko komunistično vladno v Peipingu. To dejstvo omenja konservativni list Observer. "Celo naši zavezniki, ki ne priznavajo režima v Peipingu, bi morali navezati stike s komunistično Kitajsko," pravi ta list. "Očitno je, da miru na Daljnem vzhodu ne bo, ako se bo MacArthur še nadalje pajdašil z bivšim kitajskim diktatorjem Kajškom in njegovo kliko na Formozi."

Pogajanja med unijo in družbo pretrgana

Prizadevanja za končanje stavke se izjalovila

Chicago. — Pogajanja med avtno unijo CIO in International Harvester Co. o sklenitvi nove pogodbe so bila pretrgana, ko je unija zavrnila ponudbo kompanije glede zvišanja plače za deset centov na uro. Veljavnost stare pogodbe je potekla 23. avgusta.

Unija je oklicala stavko, ko se je kompanija uprla zahtevam. V stavki je udeleženo 23,000 delavcev. Vsa prizadevanja za končanje stavke so se izjalovila.

Stavko proti kompaniji je oklicala tudi unija United Electrical Workers. Kompanija je morala zapreti svoje tovarne v Chicagu in drugih mestih.

Rusija bo zgradila dolgi kanal

Moskva. — Rusija je naznanila, da bo zgradila 650 milj dolgi kanal od Kaspiškega morja do reke Amu Darja. Voda iz tega kanala bo namakala puščavo Kara Kum in jo spremenila v rodovitno poljo. Gradnja kanala in irigacijskega sistema se bo pričela prihodnje leto. Rusija bo pridobila čez 20,000,000 akrov rodovitne zemlje z namakanjem. Načrt določa tudi gradnjo jezov in hidroelektričnih central.

Indijski delavci oklicali stavko

Kalkuta, Indija. — Čez 14,000 delavcev je zastavkalo v vladnih tovarnah v Kalkuti in predmestjih, ki izdelujejo strelivo in orožje. Stavka je bila oklicana, ko je bila zahteva za zvišanje plače in izboljšanje delovnih pogojev odbita.

EVROPA NE BO USTAVILA RUSKIH TANKOV

Senator pravi, da Amerika ni dosegla ničesar s trošenjem denarja

Berchtesgaden, Nemčija. — Senator Cain, republikanec iz Washingtona, je dejal, da Evropa ne bo mogla ustaviti prodiranja ruskih oklopnih kolon in tankov preko zapadne Nemčije do Pirinejskega gorovja. Do tega zaključka je prišel po obisku 15 evropskih držav kot reprezentant senatnega odseka za vojaške zadeve.

"Sovjetska unija se ne boji atomskih bomb," je rekel Cain. "Rusi so prepričani, da se bo Amerika izčrpala, ako bo metala milijarde dolarjev v zapadno Evropo. Krogle niso potrebne, ker se bo Amerika izčrpala. Rusi dobro izhajajo s čepenjem na strani in vlečenjem vrvice. Mi se bomo upropastili, ako bomo izvajali sedanje smernice. Amerika je vrgla že milijarde dolarjev v zapadno Evropo, toda dosegla ni ničesar. Rusi bodo dobili vse, kar hočejo, brez boja. Rusija daleč prekaša Ameriko v obveščevalni službi in propagandi. Amerika ne bo rešila zapadne Evrope pred komunizmom s trošenjem dolarjev."

Cain je dejal, da sta med državami, katere je obiskal samo dve proti ruskemu komunizmu — Turčija in Španija. Komunisti so močna politična sila v Franciji in Italiji. Amerika ne more pričakovati učinkovite vojaške podpore od Norveške, Danske, Holandije, Grčije in drugih malih držav.

"Rusija bi rada dobila Porurje," je izjavil Cain. "Ako bo Amerika še nadalje zapravljala milijarde dolarjev, ne, da bi kaj dosegla, bo Rusija dosegla svoj namen. Vera v mogočnost ameriške udarne sile je izhlapela zaradi dogodkov v korejski vojni. Izkazalo se je, da Amerike ni tako močna in njeno orožje ne tako učinkovito kot smo se bahali. Amerika bo morda izgubila svoje svobode in prizadevanja za rešitev zapadne Evrope pred komunizmom."

Milijoni za financiranje propagande

Washington, D. C. — Senatni apropracijski odsek je odobril potrošnjo \$97,212,000 za financiranje radijske propagande, katero širi Glas Amerike. To je odgovor komunistični propagandi, katero širi Rusija in države v njeni sferi vpliva. Odsek je odobril tudi potrošnjo \$290,000 za civilno obrambo Washingtona.

Rezervacija v Oregonu zaprta obiskovalcem

Portland, Ore. — Rezervacija, kjer so jez in električne centrale ob reki Colombiji, je zaprta obiskovalcem iz razloga vojaške zaščite. Zadevno odredbo je izdal polkovnik Donald S. Burns, inženir vojaškega distrikta v Oregonu. Jez in električne centrale so 30 milj vzhodno od Portlanda in so vsako leto privabile več sto tisoč obiskovalcev.

Truman obsodil napade na uradnike

Washington, D. C. — Predsednik Truman je obsodil blatenje in napade na visoke uradnike. Prišlo je že tako daleč, da ne moremo dobiti sposobnih ljudi za prevzetej važnih vladnih pozicij," je dejal. "Ti se nočejo izpostavljati žgocim kritikam in napadom."

Indijski delavci oklicali stavko

Kalkuta, Indija. — Čez 14,000 delavcev je zastavkalo v vladnih tovarnah v Kalkuti in predmestjih, ki izdelujejo strelivo in orožje. Stavka je bila oklicana, ko je bila zahteva za zvišanje plače in izboljšanje delovnih pogojev odbita.

Meany predlagal kontrolno cen

Obsodil je grmadenje profitov

Washington, D. C. — George Meany, tajnik-blagajnik Ameriške delavske federacije, je predlagal splošno mobilizacijo, kontrolno cen in takojšnje obdavčenje prejšnjih profitov korporacij. V svojem govoru po radiu je ostro obsodil lakomnost trgovcev, ki so začeli po izbruhu vojne v Koreji navijati cene.

"Osem milijonov članov unij ADF bo podpiralo mobilizacijski program," je dejal Meany. "Uverjen sem, da bodo tudi drugi organizirani delavci podprli program. Kaj pa industriji in trgovci, ki postavljajo profite nad vse druge stvari? Resnica je, da je značaj teh lakomost po profitih. Od izbruha vojne v Koreji se razgalja ta značaj. Izkoristili so priložnost in pognali cene kvišku. Lakomost je edini vzrok."

Meany je izrekel svarilo, da bodo profiterji še nadalje praznili žepce delavcev, ako jim vlada ne bo stopila na prste. "Kontrolne so potrebne, toda vse breme se ne sme naložiti delavcem," je dejal. Kongres naj takoj sprejme zakon za obdavčenje prejšnjih profitov.

Preiskava prodajanja otrok

Profiti so znašali milijon dolarjev

Memphis, Tenn. — Governor Gordon Browning je odredil preiskavo prodajanja otrok na črnm tržišču. Urad Tennessee Children Home Society v Memphisu je obdolžen, da je delal profite s prodajanjem otrok. V zadnjih letih je prodal čez tisoč sirot.

Načelnik državnega blaginjskega departamenta J. O. McMahan je dejal, da sta med filmskimi igralci, ki so adoptirali otroke iz zavoda v Memphisu, zvezdnika Dick Powell in June Allyson. Največje število otrok je bilo poslanih v Kalifornijo in New York.

Dva preiskovalca, katere je imenoval governor, sta se vrnila v Memphis iz Californije, kjer sta zbirala informacije. To sta E. C. Morgan, direktor divizije državnega blaginjskega departamenta, in odvetnik Robert L. Taylor.

McMahan je dejal, da poročilo, katero sta mu izročila preiskovalca, potrjuje govorice in obdolžitve, da je zavod v Memphisu delal profite s prodajanjem otrok. Profiti so znašali milijon dolarjev. Osebe, ki so adoptirale otroke, so plačale za vsakega tisoč in več dolarjev.

Truman obsodil napade na uradnike

Washington, D. C. — Predsednik Truman je obsodil blatenje in napade na visoke uradnike. Prišlo je že tako daleč, da ne moremo dobiti sposobnih ljudi za prevzetej važnih vladnih pozicij," je dejal. "Ti se nočejo izpostavljati žgocim kritikam in napadom."

Indijski delavci oklicali stavko

Kalkuta, Indija. — Čez 14,000 delavcev je zastavkalo v vladnih tovarnah v Kalkuti in predmestjih, ki izdelujejo strelivo in orožje. Stavka je bila oklicana, ko je bila zahteva za zvišanje plače in izboljšanje delovnih pogojev odbita.

Obstreljevanje pristanišča v južni Koreji

Poveljnik ameriške kopne sile napovedal veliko ofenzivo proti sovražniku. Severnokorejske čete prebile bojno linijo pri Kjongju

Tokio. — Topovi na ameriških in britskih bojnih ladjah so sipali izstrelke na Inčon, pristaniščno mesto na zapadni obali južne Koreje. Inčon je oddaljen 20 milj od Seoula, bivšega glavnega mesta južne Koreje.

Istočasno so ameriški letalci metali bombe na tarče v 210 dolgem pasu obrežja južne Koreje. Ta pas je oddaljen 150 milj od fronte, kjer so v teku bitke med ameriški četami in enotami severnokorejske armade.

Vloga Nemčije v obrambi Evrope

Ameriški komisar naglasil potrebo kooperacije

Bonn, Nemčija. — Kurt Schumacher, vodja socialistične stranke in opozicije, je izjavil, da se strinja s premierjem Adenauerjem o vlogi, katero naj bi igrala zapadna Nemčija v obrambi Evrope. Oba zahtevata ojačanje ameriških vojaških naprav v Nemčiji. Schumacher se je izrekel tudi za udeležbo Nemcev v obojeh silah zapadne Evrope, ako bodo koncentrirale glavne obrambne napore v Nemčiji.

Istočasno je ameriški vrhovni komisar John J. McCloy objubil ojačanje obrambe v Nemčiji in drugih državah v zapadni Evropi. On je naglasil potrebo kooperacije Nemcev. Govoril je o udeležbi Nemcev v predlagani armadi zapadne Evrope.

Iz objavljenih izjav se lahko sklepa, da se zapadna Evropa v polnem obsegu zaveda potrebe utrditve obrambe proti možnemu ruskemu sunku. Adenauer je omenil, da se je zaupanje zapadne Nemčije v mogočnost ameriške obojeh silah zmanjšalo zaradi dogodkov v korejski vojni.

Odgovoril mu je McCloy. "Večkrat v zgodovini se je podcenjevala ameriška vojaška sila," je dejal. "Mislim, da se to ne bo ponavljalo."

Adenauer je opozoril ameriškega vrhovnega komisarja na močno vojaško silo v vzhodni Nemčiji pod rusko okupacijo. Dejal je, "da je zavezniška vojaška sila v zapadni Nemčiji šibka in ojači jo lahko le Amerika. Vloga, katero je usoda podelila Ameriki, se lahko primerja vlogi starega rimljanskega imperija."

Schumacher je izjavil, da se bodo Nemci borili le za svojo domovino kot celoto, ne samo za del Nemčije, ki je sedaj pod zavezniško okupacijo. Glavni pogoj mora biti restavriranje suverenitete Nemčije.

Peticije predložene predsedniku Trumanu

Washington, D. C. — Peticije, katere je podpisalo čez 10,000 oseb, so bile predložene predsedniku Trumanu. Te vsebujejo poziv, naj predsednik takoj stori korake za izpustitev 10 filmskih pisateljev in direktorjev iz ječe. Vsi so bili spoznani za krive žajljenja kongresnega odseka, ki preiskuje neameriške aktivnosti, in obsojeni v zapor. Peticije naglašajo, da niso obsojeni storili nobenega zločina. Obsojeni so bili v zapor, ker niso hoteli odgovoriti na vprašanja članov kongresnega odseka o svoji politični priпадnosti.

Inčon je pristanišče Seoula, katerega so severnokorejske čete zasedle kmalu po invaziji južne Koreje.

Ameriška letala so metala bombe na letališča v severni Koreji. Pjongjang, glavno mesto severne Koreje, je bilo tarča bombardiranja iz zraka. Bojna letala so izvršila več napadov na letališča in druge tarče v severni Koreji.

General Walton H. Walker, poveljnik ameriške kopne sile, je dejal, da se odpor sovražnika krha pod udarci. Napovedal je, da se bo velika ameriška ofenziva kmalu pričela.

Besednik osme ameriške armade poroča, da so se severnokorejske čete umaknile z ozemlja na južnem koncu fronte, 35 milj zapadno od Pusana, glavne ameriške zalagalne baze. V bližini Pusana sta zbrani dve ameriški pehotni diviziji.

Glavni stan generala MacArthurja je priznal, da so enote severnokorejske armade prebile ameriško bojno linijo na severnozpadni strani Kjongja, važnega cestnega križišča, 35 milj vzhodno od Taeguja, ključne ameriške zalagalne baze na severnozpadnem koncu 150 milj dolge fronte.

Ljute bitke divjajo na ozemlju med Angangom in Pohangom. Obe mesti sta pod kontrolno severnokorejske armade. Poročilo pravi, da so ameriške čete odbile napade sovražnika na svoje pozicije.

Ameriški vojaki protestirajo

Armada jim odvzela odmerke piva

Tokio. — Ameriški vojaki na korejski fronti so zagnali vihar protestov, ker je poveljstvo armade naznanilo, da ne bodo več prejemali odmerkov piva dnevno. Oni vojaki, ki hočejo imeti pivo, ga bodo morali plačati v gostilnah v ozadiju bojnih linij.

Major J. R. Woodbridge je dejal, "da je bila odredba izdana zaradi sovražnega javnega mnenja v Ameriki. Rad pijem pivo, toda prostor na parnikih mora biti za orožje in strelivo."

Katoliški vojaški kaplan W. A. Zlogar iz Harrisburga, Pa., ki je na korejski fronti, je dejal:

"Prosti odmerki piva so bili velika olajšava vojakom na fronti. Ljudje doma ne razumejo položaja, če so res zahtevali, da vojaki ne smejo biti deležni odmerkov piva."

Washington, D. C. — Kongresnik Dingell, republikanec iz Michigana, je naznanil, da bo pritiskal na kongres za sprejetje zakona, da bodo brezplačni odmerki piva vključeni v hrano, katero dobivajo ameriški vojaki na korejski fronti. Dostavil je, da ga je odredba armade razkačila, ker vojaki v Koreji ne morejo piti vode, ker je okužena.

Bivši policijski načelnik se vrnil v Berlin

Berlin. — Paul Markgraf, bivši policijski načelnik v sovjetskem predelu Berlina, se je vrnil v Berlin iz Moskve. Imenovan je bil za nadzornika ljudske policije. V Moskvi se je mudil več mesecev in tam je obiskoval rusko vojaško akademijo.

PROSVETA
THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNICE
JANUARI

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Narečnina za Združene države (izven Chicago) in Kanado \$8.00 na leto, \$4.00 na pol leta, \$2.00 za četrt leta; za Chicago in okolice Cook Co., \$9.50 za celo leto, \$4.75 za pol leta; za tuzemstvo \$11.00.
Subscription rates: for the United States (except Chicago) and Canada \$8.00 per year, Chicago and Cook County \$9.50 per year, foreign countries \$11.00 per year.

Cene oglasov po dogovoru.—Rokopisi dopisov in nenaročenih tiskov se ne vračajo.—Rokopisi literarne vsebine (črtice, povesti, drame, pesmi itd.) se vrnejo pošiljatelju le v slučaju, če je priložil poštino

Advertising rates on agreement.—Manuscripts of communications and unsolicited articles will not be returned. Other manuscripts, such as stories, plays, poems, etc., will be returned to sender only when accompanied by self-addressed and stamped envelope.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

PROSVETA

2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

Mars se lahko smeje

Te dni zborujejo v New Yorku trije zapadni zunanji ministri—Acheson, Bevin in Schuman. Pred zaključkom zasedanja se jim pridružijo tudi zunanji ministri ostalih držav tako zvane atlantske zveze, da formalno izvedo, kaj je velika trojica sklenila. Prihodnji terek se vsi podajo v Lake Success, predmestje New Yorka, na zasedanje generalne skupščine Združenih narodov, kjer bo Acheson imel "otvoritveni" govor.

Kakor vsa visoka mednarodna politika zadnjih let, tako se tudi ta konferenca zunanjih ministrov suče okrog—oboroževanja in "zaščite miru". Ironija vseh ironij je v tem, da čim bolj "ščitijo" mir, tem bolj se nam izmika, tem bolj se narodi tresejo pred novim svetovnim požarom. S takim "ščitjenjem" miru, s tako diplomacijo je nekaj radikalnega narobe. Svet bi tudi Culukafri ne mogli bolj zavoziti kakor ga je po zadnji vojni zavozila visoka diplomacija Vzhoda in Zapada.

Glavni predmet te konference zunanjih ministrov je vprašanje oboroževanja zapadne Nemčije. Na dnevnem redu so sicer še druga vprašanja: vsoglasenje politike zapadnih sil na Daljnem vzhodu, zlasti glede Ironoze in Mao Cetungove vlade, sklenitve japonske mirovne pogodbe, glede katerih se politika vseh treh zapadnih sil—Amerike, Anglije in Francije—križa. Glede Daljnega vzhoda soglašajo le v pogledu Koreje-Indokine in drugih dežel jugovzhodne Azije, kjer solidarno branijo svoje kolonialne interese.

O vprašanju oboroževanja zapadne Nemčije je bilo zadnje mesece porabljeno že dosti črnila in papirja, izgovorjenih že mnogo besed in govorov. To vprašanje je stopilo v ospredje takoj po formiranju tako zvane atlantske vojaške zveze. Po porazu Hitlerjeve vojske, odnosno že prej, so se zmagovalci sicer svečano zabljubili, da ne bodo nikdar več dovolili ponovne oborožitve Nemčije. To so storili zlasti v potsdamskem paktu, kjer so dekretirali ne samo smrt nemškemu militarizmu, marveč tudi nemški težki odnosno vojni industriji. V svoji slepoti in maščevalnosti so šli tako daleč, da so sklenili iz Nemčije napraviti—"pastoralno" državo. Mi smo takoj proglasili ta del pakta za enako blaznost kakor je bila versajska mirovna pogodba, ki je porodila hitlerizem.

Toda kakor blazen je bil tisti sklep, da se uniči Nemčijo industrijsko in gospodarsko, tako je bila blazna tudi vsa nadaljna politika zmagovalcev, ki so se začeli kosati, kdo bo Nemčijo pritegnil na svojo stran, namesto da bi se bavili z vprašanji, kako izmiriti Evropo in jo tako organizirati, da bo lahko dihala gospodarsko in politično, da se bo čim prej postavila na noge in da bodo njeni narodi lahko živeli v miru kot dobri sosedje. Ne Rusiji ne Ameriki ni šlo za to, marveč so na obeh straneh le skemarili in intrigirali, kako bi drug drugega izrinili iz Evrope, odnosno kako si zgradili čim večjo sfero vpliva.

Logičen rezultat te imperialistične politike je bil v tem, da so Nemčijo razkosali na vzhodni in zapadni del. Iz nje so napravili tako kakor sta Amerika in Rusija napravili iz Koreje. Namesto da bi iskali izhoda, kako bi sklenili nemško mirovno pogodbo, s katero bi Nemčiji na eni strani omogočili življenje, na drugi strani pa poskrbeli, da se otrese nacistične miselnosti in da ostane trajno razorožena, je vsaka stran začela iz nje graditi svojo sfero vpliva—Rusija v svoji okupacijski coni, zapadne sile, predvsem Amerika, pa v zapadni Nemčiji.

Na kateri strani je večja krivda za to zgrešeno politiko, ki se že danes grdo maščuje nad vsem svetom, še bolj bridko pa se bo maščevala v bodoče, je danes akademsko vprašanje. Dejstvo je, da je Rusija v svoji okupacijski coni pričela graditi tako zvano "ljudsko demokracijo" in upregla vzhodno Nemčijo v delo za reparacije, zapadne sile pa so v svojih conah pričele postavljati na noge nemški kapitalizem in se v ta namen poslužile istih elementov, ki so tvorili hrbenico Hitlerjevega nacizma. Pretežni del, baje 80% vsega vladnega in gospodarskega aparata je danes zopet v nacističnih rokah. Demokratični elementi, ki so bili po porazu Hitlerja nastavljeni na razna odgovorna in podrejena mesta, so bili že zdavnaj potisnjeni na stran in njih mesta so zavzeli isti ljudje, ki so tvorili nacistični aparat, in sicer tako v vladi, industriji, trgovini in bankarstvu. In medtem, ko je Rusija izvažala iz vzhodne Nemčije v obliki reparacij vse, kar je mogla izvoziti, je Amerika pričela bruhati svoje milijarde v zapadno Nemčijo, v prvi vrsti zato, da Nemce pridobi na svojo stran. Deloma se ji je tudi posrečilo, toda ne povsem. Za "naklonjenost" Nemcev se ima Amerika več zahvaliti odbijajoči ruski politiki nego pa svojim milijardam.

Kot rečeno, se zapadni zunanji ministri zdaj bavijo z vprašanjem ponovne oborožitve Nemčije. To je ironija vseh ironij, cinizem brez primere. Iste sile, ki so pred petimi leti slovesno izjavile, da bodo skrbele, da se Nemčija ne bo začela "nikdar več" oboroževati, danes teptajo po tej svoji zaobljubi. Toda kot rečeno, je to logična posledica povsem zavožene vojnove politike zmagovalcev. In sicer sili to vprašanje v ospredje Amerika—ista Amerika, ki je šla že dvakrat v svetovno vojno za poraz nemškega militarizma! Ker je bil v zadnji vojni temeljito poražen, ga zdaj hoče zopet zbuditi in postaviti na noge. Res čudna taka politika! Res čudna taka—"demokracija".

Kakor lahko vidite v meščanskem tisku, bi vladajoči krogi te dežele, v prvi vrsti državni department in generalni štab, radi čim prej postavili na noge vsaj deset nemških divizij, še rajši pa dvakrat ali trikrat toliko. Seveda so jih pripravljene tudi oborožiti; ako ne povsem, pa vsaj v dobri meri.

Pomisleki glede tega prihajajo s strani Anglije in Francije, posebno s strani slednje. Toda pomisleki prihajajo tudi s strani zapadnih Nemcev, katerim ne ugaja to, da bi bili le golo orodje ali žoga zunanjih sil. Anglija in Francija sta se pred konferenco toliko podali, da sta menda pripravljene pristati na to, da zapadna Nemčija ustanovi enako državno policijo ali milico kakor jo je

Glasovi iz naših naselbin

Obisk v Detroitu in Pennsylvaniji

Auburn, Ill. — S hčerko Silvijo sva se dogovorili, da greva na obisk v Penno, spotoma pa se ustaviva v Detroitu, kjer je bila v teku konvencija SNPJ. Sama pri sebi sem si mislila, da bom imela v Detroitu najlepšo priliko srečati mnogo naših prijateljev in znancev. In nisem se motila. Srečala in segla sem tolikim v roko, da ni mogoče vseh imenovati.

Cloveku je prav dobro pri srcu, ko po dolgih letih zopet sreča svoje stare prijatelje in znance. Detroitški rojaki so prijazni in postrežljivi, ženske pa so izborne kuharice in so nam servirale res dobro hrano.

Detroitški Slovenci so lahko ponosni na njih nov SND, kateri je v resnici krasna stavba. Seveda, tako poslopje ne zraste samo od sebe, pač pa je bilo treba ogromnega dela in požrtvovanja od strani detroitskih članov in rojakov vobče. Vsa čast vsem!

Udeležili sva se tudi nekaj sej konvencije. Na splošno ni dosti sprememb, povsien pa je bil asesment za 5c, in sicer 4c za upravne stroške in 1c za konvenčni sklad. Povišana je bila tudi plača upravnim odbornikom. Zelo pametno je bilo od strani delegacije, da je sprejela resolucijo proti graditvi novega poslopja za glavni stan.

Najprisanke se zahvaljuje Frances Korsic, ki je naju takem lepo sprejela in postregla! Frances, kadar prideš k nam, ti bom vrnil. Lepa hvala za postrežbo tudi družini Josepha Kerna, ki je naju tudi peljala na postajo. Silvija in mrs. Kern sta skupaj pohajali v šolo. Ona je hči poznane Jeršinove družine iz West Allisa, Wis. Mr. in mrs. Jeršin sta bila prav tedaj na počitnicah pri hčeri v Detroitu, tako da je bilo zopet veselo svidenje. Torej vsi pozdravljeni! Zelim, da se zopet kaj kmalu vidimo.

Odpeljali smo se z vlakom proti Pittsburghu. Tja smo dospeli že ob 7. uri zjutraj. Iz Pittsburgha sva se odpeljali v Moon Run, kjer je bil pred leti moj dom, kjer sta živela moja ljuba starša John in Frances Žust. Tam sta tudi umrla in počivata na pokopališču v Imperialu. Blag jima spomin!

V Moon Runu je naju prijazen sprejela Frances Baloh. On je v resnici zelo postrežljiv in se pri njej počutim kot doma. Lepa hvala, Frances! Potem sva telefonično obvestili sestromojega soproga ozir. svakinjo Frances Skerl, ki živi v Centru, in ji sporočili, če naju želi videti, naj pride v Moon Run. Drugo jutro se je že ustavlil avtomobil in prišla je Frances in njen sin Edward. Poménili sva se o tem in onem, toda čas hitro beži in treba se je bilo posloviti.

Isto popoldne je prišel moj brat Joseph Žust iz Donore. Peljali smo se na obisk k mojim prijateljicam, najprvo pa smo obiskali grob najnih staršev. Mimogrede smo se ustavili v Midwayju pri Miku Bartoliću. On je sam in še vedno zelo žaluje za umrlo ženo. Potem smo šli v Racoon k mojemu stricu Josephu Kocklju. On je star že 78 let in je tudi sam.

V Primrosa pa smo se ustavili pri družini Maček. Mrs. Maček je moja sošolka, doma iz Dolenje Dobreve. Po domačo smo ji rekli Tomaževa Micka, meni pa Kovčeva Micka. Tudi jaz sem doma iz Dobreve. Mačkovi so nas prijazno sprejeli in gostoljubno postregli, samo premalo časa smo imeli, da bi se kaj več pomenili. Prav lepa hvala prijateljici Maček in njenima prijaznima hčerka!

Iz Primrosa smo se odpeljali v Cuddy k moji prijateljici Mary Malovrh. Njo sem že prej obvestila, da jo obiščem na ta dan. Zopet veselo svidenje. Tudi ona je moja sošolka. Doma je iz Gorenje vasi in smo jo kličemo

ustanovila že pred leti Rusija v vzhodni Nemčiji. Sta tudi za to, da nemška industrija služi oboroževanju ostalih zapadnih držav, predvsem beneluških. Toda pričakuje se, da bo Acheson omečal Bevinu in Schumana še za nadaljni korak—za polnokrvno oboroževanje zapadne Nemčije. Vojni bog Mars se lahko smeje!

Prizor s stavke članov železničarske unije v St. Paulu, Minn. Unija zahteva 40-urni delovni teden za plačo, ki je sedaj v veljavi za 48 ur dela na teden.

cali Prevčeva Micka. Z njo sem skupaj kleklala čipke. Tudi ona nam je imenitno postregla. Prav lepa hvala, Mary, za tako imenitno kosilo, kakor tudi tvoji luškani hčerki! Drugo leto se mogoče zopet vidimo.

Drugi dan sem v Moon Runu obiskala moje stare prijateljice in tudi nov Slovenski dom. Moonrunčani so lahko ponosni na tako krasno zgradbo. Treba je veliko dela in znošnosti, da se pride do kaj takega. Vsa čast vam in bodite vsi pozdravljeni! Na koncu se najlepše zahvaljujem mojemu bratu Joeru za vožnjo, kakor tudi Joeru Kristanu in njegovi ženi, ki sta naju odpeljala na postajo v Pittsburgh. Zdjaj sva zopet doma in obujava lepe spomine na počitnice.

Mary Homez

Poročilo zastopnika

Hermine, Pa. — Najprvo, še nekoliko o konvenciji in o prispevkih za naš delavski list Proletarec. Peter Benedict, ki je ob času konvencije pomagal streči v Slovenskem narodnem domu v Detroitu, mi je dejal, da bi bilo na mestu, da bi kaj storili za Proletarca, ki praznuje letos svoj 45-letni jubilej. Seveda sem se strinjal z njegovo sugestijo in vprašala sva za mnenje še Jožeta Korsiča, zastopnika Proletarca, kateri se je takoj strinjal z nama. Nato smo poverili mrs. Vratarich, da je razdelila kuverte med delegate in delegatinje.

Odziv je bil dober. Delegacija in nekateri posetniki so darovali nekaj sto dolarjev. Imen vseh prispevkov se ne spominjam, zapomnil pa sem se mrs. Hladnik, katere mož je bil delegat iz države Washington. Rekla mi je, da me on želi videti, ker rad čita moje dopise.

Pri štetju prispevkov smo bili navzoči Peter Benedict, kateri je najprvo daroval \$10, Rudi Potočnik in jaz. Konvencija je tudi sprejela resolucijo v moralno pomoč temu našemu delavskemu tedniku. Naj omenim, da bodo imena darovalcev priobčena v jubilejni številki Proletarca.

Na konvencij sem prejel tudi nekaj naročin za ta list. Naročnino sta mi plačala Anton Rednik iz Braddocka in Jože Anžiček iz Detroita. Slednji je tudi daroval \$2 listu v podporo. Matt Matekovich iz Girarda, ki je bil tudi delegat, je sam od sebe ponovil naročnino na Prosveto. Mislim sem, da bo dobil več naročinov na Proletarca, toda mnogi so bili že naročeni in gostoljubno postregli, samo premalo časa smo imeli, da bi se kaj več pomenili. Prav lepa hvala prijateljici Maček in njenima prijaznima hčerka!

Po vrnitvi s konvencije sem se zopet napotil na potovanje za nekaj dni. Bil sem tudi v Oakmontu, Veroni in na proslavi društva 133 SNPJ v Strabanu. Program je bil pester: vodil ga je tajnik društva Pavčić. O govornikih ne bom poročal in

ne kateri so bili govorniki, ker je bilo o tem že poročano Omeniti pa moram, da ima sestra Frances Petro dobro izvežban mladinski krožek, kateri je pel lepe slovenske pesmi. Mrs. Petro je sestra mladinskega ravnatelja M. Vrhovnika.

Zelo mi je ugajal tudi pevski zbor iz Johnstowna, kateri že obstoji 40 let. Najprvo je nastopil moški zbor, potem pa mešan. Peli so slovenske in hrvatske pesmi. Najbolj pa mi je šla k sreč "Morje Adrijsansko", ki je bila zelo primerna pesem prav v sedanjih razburjenih časih. Ko je delegacija odglasovala, da se bo prihodnja konvencija vršila v Johnstownu, sem vprašal delegatino Vidmar, ako je v Johnstownu zadosti ljudi, ki bi pripravili za delegacijo nekoliko razvedrila. Ona mi je odgovorila, da imajo poleg drugih skupin enega najboljših pevskih zborov. Sedaj sem se prepričal, da je ta zbor v resnici zelo dober.

Tridnevna proslava v Strabanu je prinesla društvu moralni in finančni uspeh. Seveda so pomagali tudi mladi člani. Podpisani pa se je spravlil k počitku k Bartlovim že ob 9. uri zvečer, dočim so oni šli nazaj, tako da sem bi ta čas sam gospodar doma. Na obisku pri Bartlovih je bila tudi mrs. Polanc, ki je sestra mrs. Bartol. Ona živi v Clevelandu, njen mož pa je umrl pred nekaj leti.

Naj omenim, da nisem imel prilike govoriti z br. Godino, ampak sva si le segla v roke. Iz Strabana sem se podal na "corn roast" v Bridgeville. Tam sem obiskal nekaj naročnikov, nekaj pa sem jih našel na pikniku, na primer dvojico Joger iz Venatie. V ta kraj je težko priti, ako nimaš svojega vozila. Br. Joger je že nekaj let bolan za srčno napako. Družina je poprej bivala v Moon Runu. Mrs. Joger je bila dobra odrska igralka.

V Strabanu sem dobil nekaj naročin, ko sem naročnike obiskal na domu, nekaj zunanjih naročnikov pa na priredbi, na primer od Jacka in Mary Baloh iz Veste 5. V tej naselebnini ni veliko naročnikov, zato se le malo kdaj zgledim v njej. Tudi moj ožji rojak Jože Kaus je dal naročnino za Proletarca in Prosveto. V Strabanu so ponovili Prosveto sledeči: Fr. Tomšič, Jos. Koklich, John Bobnar, Matt Belle, Joseph Dolost, v Bridgevillu pa Joseph Krek, John Jerreb in Josephine Gruden. Torej sem nekoliko kril svoje stroške, zaeno pa imel tudi užitek na priredbah.

Petje je moj največji užitek. Omenil sem pesem "Morje Adrijsansko", ki jo je zapel v Strabanu zbor Rodoljub iz Johnstowna. To pesem prvič slišal v Chicagu l. 1908, ko se je vršila izredna konvencija SNPJ. Bil sem na stanovanju pri tedanjemu gostilničarju Kosičku. Bilo je okrog polnoči in sem že počival. Nenadoma pa je v spodnjih prostorih zadonela pesem "Morje Adrijsansko". Takoj sem skočil s postelje in šel dol. Bil so Clevelandčani. Spominjam se le nekaterih: Franka Kerže, tedanjega tajnika SNPJ, Ker-

(Dolje na 3. strani.)

POROČILA GLAVNIH ODBORNIKOV
14. REDNI KONVENCIJI SNPJ

ki se je vršila v Detroitu od 21. do 26. avg.

Poročilo gospodarskega odseka

V sledečem poročilu podajamo sliko aktivnosti našega odseka za dobo preteklih štirih let od 1. jan. 1946 do 31. dec. 1949.

UVODNA BESEDA

Ko smo prevzeli naše urade 1. jan. 1946, smo se popolnoma zavedali, da boste pričakovali od nas predvsem to, da bo rezerva, ki nam je bila poverjena, vložena varno in dobičkanosno. Mi smo se zavedali te odgovornosti, ker smo vedeli, če ne bo denar varno investiran, da ne bi naša velika jednota mogla vršiti svojih obveznosti napram svojemu članstvu. Prepričani smo, da so naša prizadevanja prinesla dobre rezultate, kar se tiče varnosti, ne le v baš kar pretekli štiri letni dobi, temveč v približno preteklih dvajsetih letih. Niti en investiran dolar ni zapadel in naša jednota danes stoji na trdni in močni finančni podlagi.

Že v začetku lahko omenimo, da ta štiri letna doba od zadnje konvencije se je nadaljevala kot doba izredno nizke obrestne mere. Ni treba omenjati tistim, ki imajo svoje majhne prihranke, da kot posamezniki niso mogli dobiti enakih obresti kot so jih prejimali v "starih dobrih časih." Časi, ko so hranilnice ponujale štiri in pet odstotkov za vaše vloge, so minili. Tako so tudi minili časi, ko so bondi prinašali sedem in osem odstotkov od zemljiških vknjžbi. Danes ni pomanjkanja denarja za investicije. Večina mestnih oblasti lahko dobi posojila na podlagi 2%, naši vladni dolgoročni bondi pa prinašajo manj kot 2½%. Velike zavarovalniške družbe, ki sodelujejo v ta namen kot enota, hitro hlastnejo po velikih začetnih ponudbah javnonapravnih družb.

SISTEM POSLOVANJA

Kakor v prejšnjih štirih letih, smo nadaljevali s transakcijami s tem sistemom tudi na rednih sejah tega odseka. Seje so navadno vsaka dva meseca; v zadnjih štirih letih smo imeli 26 sej. Te seje so bile zelo važne, ker so nam nudile priliko, da smo skrbno preiskali in razpravljali o vseh številnih ponudbah zadolžnic, ki so nam jih poslale različne firme. Navadno obvestimo teden pred vsako sejo zanesljive bonдне firme in jih vprašamo, naj predložijo ponudbe po pošti. Noben prodajalec zadolžnic nima vstopa na seje gospodarskega odseka. Preiskave obstojijo iz detajliranega pregleda vseh mogočih dejstev in števil glede zakonitosti, varnosti, sedanega donosa in bodočih možnosti vsake izdaje zadolžnic. Naš odsek dobi zavedne informacije od neodvisnih in neprizadetih virov, kajti ni dobro zanašati se na informacije, ki jih dajo tisti, ki bi se okoristili z dobički s prodajo zadolžnic.

Po mo pripravljali ta poročilo za konvencijo, nismo smatrali za potrebno, da bi vsebovali številke v detajlih o vseh posameznih transakcijah. Vse podrobnosti, vključivi pravne vrednosti, cene zadolžnic, datume nakupov, približne donose, datume dozorelosti in imena firm, od katerih so bile zadolžnice kupljene, so vselej priobčne v zapisnikih naših sej. Naša polletna poročila gl. odboru tudi vsebujejo dokaj podrobnostnih podatkov. Vsed tega bomo tu omenili samo splošen pregled o nakupih in prodajah, kakor tudi investirane vsote v raznih vrstah zadolžnic. Ta pregled, predložen na primerjalni podlagi, bo pomagal predočiti važnost našega investicijskega problema.

NAKUPI

Sledeči nakupi so bili izvršeni v vsaki šestmesečni dobi:

Zaključna doba	Vrednost	Cena
6-30-46	\$1,140,000.00	\$1,178,059.38
12-31-46	645,750.00	649,205.85
6-30-47	425,000.00	428,066.66
12-31-47	855,000.00	858,039.06
6-30-48	734,079.08	730,329.08
12-31-48	378,934.43	380,956.98
6-30-49	490,509.00	491,293.92
12-31-49	521,155.19	524,732.74
	\$5,190,472.70	\$5,240,683.67

Razporeditev teh številke bo pokazala, da je bila investirana povprečna vsota \$110,000 vsak mesec, kar je približno enako kot vsota, ki je bila investirana v prejšnjih štirih letih. Največji del teh vsot, ali \$2,964,183, je prišlo od članskega asesmentu in obresti od investicij, manjši del, ali \$2,276,500, pa je prišel od prodaje zadolžnic, ki jih je prej jednota lastovala.

VRSTA KUPljenih BONDov

od 1. jan. 1946 do 31. dec. 1949

Vladni bondi	\$1,754,000
Zajamcena vknjžbe	901,640
Bondi javnonapravnih družb	870,000
Zajamcena posojila hranilnic	854,000
Zemljiške vknjžbe	238,013
Državni in municipalni bondi	485,000
Bondi Public Housing Authority	45,000
Bondi kanadske vlade	14,000
Razni bondi	37,772

Največji odstotek jednotine imovine je bil investiran v vladnih zadolžnicah. Kljub temu so se naše skupne investicije v federalnih zadolžnicah v zadnjih štirih letih zvišale za \$7,434,394 od 31. dec. 1945 na \$7,580,896 do 31. dec. 1949, kar znaša samo \$146,502 več. Ta majhen porastek se pripisuje dejstvu, da je mnogo bondov dozorelo ali pa so bili prodani v preteklih štirih letih. Imeli smo blok \$640,000 bančno-spremljivih bondov zvezne zakladnice z obrestmi po 2½%, za katere smo plačali \$646,509.40. Ko je federalna zakladnica izdala nove vojne bonde po enaki obrestni meri in skoraj po enaki zrelstni dobi, ki pa niso bili sprejemljivi za bančne investicije, se je vrednost jednotin bondov povečala in smo jih prodali za \$697,400, ali za \$50,890.60 nad našo ceno. Ta denar se je potem znova investiral v vladne bonde po enaki obrestni meri, toda z zrelstno dobo tri mesece pozneje. Ta transakcija je predstavljala čisti dobiček v znesku \$36,600 za našo jednoto.

Druga velika vsota, ali \$901,640, je bila investirana v zavarovana zemljiška posojila. Ta posojila so popolnoma zajamčena po zvezni Housing Administration in po Veterans Administration ali po obeh. Dozorijo pa v okrog dvajset ali petindvajset letih in so bila nabavljena, da prinašajo povprečni donos malo manj kot 4%. Na 31. dec. 1949 je jednota imela za \$943,025 teh posojil v primeri z \$269,737, ki jih je lastovala 31. dec. 1945. Druga največja vsota, ali \$845,000 je bila investirana v zavarovane certifikate hranilnih in posojilnih družb. Ti certifikati so zajamčeni po vladni agenciji in so bili nabavljeni z donosom po 3%. Vrednost jednotnih investicij v teh certifikatih je dne 31. dec. 1949 znašala \$1,029,000 v primeri z \$200,000 dne 31. dec. 1945, ali več kot približno 500%.

Druga velika vsota, ali \$485,000, je bila vložena v državne in municipalne bonde. Sedaj ima jednota v teh bondih vloženo vsoto \$2,595,914 v primeri z vsoto \$2,568,218, ki jo je imela 31. dec. 1945, ali \$27,696 več kot prej. Državni in municipalni bondi so privlačni za privatne investitorje zato, ker so prosti davkov, zaradi visoke cene pa niso več dobičkanosni za podporne organizacije. Sedaj predstavljajo te zadolžnice samo 18% celotne jednotine imovine v primeri z okrog 25% pred štirimi leti.

Tretja večja vsota, ali \$238,013, je bila investirana direktno v zemljiška posojila. Večina teh posojil je na trgovskih imetjih, ki jih lastujejo reza družstva in člani. V tej vsoti so vključena posojila Cooperative Trading v Waukeganu, Arcadian Park v Milwaukeeju in Slovenska narodna doma v Detroitu in Euclidu.

Ostala vsota, ali \$96,722, je bila vložena v kanadske bonde, v bonde Public Housing in v razne druge bonde.

OBVEZNICE, ODPOKLICANE, PRODANE ALI ZAMENJANE

V preteklih štirih letih so dozorele, bile odpoklicane, prodane ali zamenjane zadolžnice v vsoti \$2,276,500. Naš odsek se ne bavi s špekulativnimi prodajami in zamenjavami zadolžnicami, največ prodaj pa se je izvršilo z namenom, da se izboljša vrednost jednotine imovine. Ta stalna odprava nezaljubljenih obveznic se lahko najboljši predoči s primerjavo vsot zapadlih bondov z onimi, ki so bile podane v prejšnjih poročilih.

ZAPADLI BOND

31. decembra 1936	\$1,058,967
31. decembra 1940	284,110
31. decembra 1945	94,553
31. decembra 1949	18,300

ZAKLJUČNA BESEDA

Poteklo je pet let, odkar se je končala druga svetovna vojna, ampak mir še ni dosežen. Živimo v nevarnih časih in inflacijske sile, ki so se

(Dolje na 3. strani)

POROČILA GLAVNIH ODBORNIKOV 14. REDNI KONVENCIJI SNPJ

ki se je vršila v Detroitu od 21. do 26. avg.

(Nadaljevanje z 2. strani)

porodile med vojno, so se na delu v večini drželi vključivi naše, kar včasih namenoma podpirajo vladni zakoni in smernice. Kakor v preteklosti, moramo se nadalje biti zelo konservativni z ozirom na naše investicije, zato moramo še nadalje poglobiti varnost nad vse druga upoštevanja, tako da, če bo sedanja industrijska prosperiteta končala v drugi depresiji, da naše glavne investicije ne bodo uničene.

Prepričani smo, da je gospodarski odsek, kot sedaj sestoji iz treh izvršnih odborov in štirih zunanjih članov, v položaju delovati dobro brez nepriključnosti, vsled tega pripravljamo, da sedanja pravila, ki določajo sestavo tega odseka, delokrog in dolžnosti, ostanejo nespremenjena.

To je naše skupno poročilo. Z veseljem bomo skušali podati dodatne informacije, če jih bo konvencija želela.

MATT PETROVICH, predsednik
JOSEPH L. CULKAR, F. A. VIDER, M. G. KUHLE, JACOB ZUPAN, RUDOLPH LISCH, DONALD J. LOTRICH

Poročilo glavnega porotnega odseka

Gl. porotni odsek je v jednoti nekak posredovalni odbor med članstvom in gl. uradom za reševanje raznih sporov tikajočih se dolžnosti in pravic članstva, predvsem pa, da sodi glede upravičenosti zahtev za razne podpore, kadar član čuti, da ni prejel od jednote kar določajo pravila ali sploh, da se mu godi krivica.

To dolžnost smo vršili po svojih najboljših močeh. Dasi je človeško slediti svojim čustvom, smo vendar vselej skušali soditi pravično na podlagi pravil, tradicij in idej SNPJ, ker na tej podlagi morajo sloneti razsodbe vsake jednote in instance.

V ravnokar zaključeni štiriletni medkonvenčni dobi je bilo v jednoti malo sporov ter drugih nesporazumov, in vsled tega malo pritožb ali obtožb, ki bi zahtevale reševanje po glavnem porotnem odseku. Vse to je v časten ugled in dobroti organizacije. Številne pritožbe in obtožbe so nezdav pojav v vsaki organizaciji in niso nikomur v čast in ne v kredit. Pritožbe in obtožbe, posebno če so osebnega značaja, povzročajo slabo voljo med članstvom in naravno, da se v takih razmerah rado opuša delo v splošno korist jednote.

Za znatno zmanjšanje števila obtožb in pritožb za razne podpore od strani članstva v zadnjih letih je več vzrokov; eden izmed teh je še vedno precej stalna splošna zaposlenost delavstva, ki vlada v deželi in ker v takih časih ni toliko gmotnih potežok za preživljanje kot pa naprimer v časih velike brezposelnosti. V slučaju večje brezposelnosti pa je seveda pričakovati številnejše zahteve za razne podpore in logično tudi več pritožb. Pred leti so imela jednotina razsodišča tudi izredno veliko dela za časa industrijskih bojev, pri katerih so bili udeleženi tudi naši člani.

Razne državne in okrajne socialne podpore, kot so še skromne in nezadostne vendar olajšujejo in pomagajo starim članom skromno preživljanje, da ni toliko večkrat neupravičenih zahteva za razne jednotne podpore. Vse to kaže kako vplivajo socialne razmere na vse javno življenje in tako seveda tudi na poslovanje bratskih podpornih organizacij.

Vzroki za zmanjšanje števila pritožb in obtožb so seveda še drugi. Naprimer jasna in določna pravila ter točno poslovanje v glavnem uradu. Na podlagi izkušenj iz preteklih let smo izboljšali pravila, ki so članstvu lažje razumljiva in bolj prikladna za jednotno poslovanje in bolj jasno je, kdaj in do koliko raznih podpor je član upravičen.

To poročilo o našem delu se nanaša za dobo štirih let, od meseca junija 1946 pa do začetka meseca junija 1950. Naše podrobno poročilo predložimo seji celokupnega glavnega odbora vsakih šest mesecev in je potem priobčeno v uradnem glasilu, zatorej se nam ne zdi potrebno še enkrat ponavljati vseh podrobnosti.

V tem času je bilo predloženih glavnemu porotnemu odseku 27 zadev. Glasovali smo v 11 zadevah, izmed katerih so se večinoma nanašale na bolniško podporo, na odškodnino in operacije in štiri pa na medsebojne nesporazume pri družinskih, ki dajo seveda največ korespondiranja. Proti našim razsodbam je bil priziv na celokupni glavni odbor le v enem slučaju, ki pa je potrdil naš izrek.

Večina pritožb se je uredila mirnim potom v sporazumu s prizadetimi članom in gl. uradom v vsestransko zadovoljstvo. Brez dvoma je to najboljša pot, kadar je to mogoče doseči. Na ta način se ohrani dobra volja za nadaljnje delo in koristi organizacije. V nasprotnem slučaju pa, če se zadeva vlača v javnost in priobčuje v uradnem glasilu, se stvar včasih poslabša in povzroča mržnjo do organizacije od ene ali druge strani in včasih tudi tožbo na sodišču. Včasih zadostuje le par pisem pisanih in bratskem duhu, v katerih se pojasni članu naš sistem nakazovanja raznih podpor in da se mu v resnici ne godi krivica, da potem ne vztraja več v svoji neopravičeni zahtevi. Dasi je to nekako "nevidno" delo, je vendar brezdvomno v korist jednote.

Poleg tega, kar spada direktno v področje tega odseka, vrši vsak odbornik v svojem okrožju od časa do časa še razne druge naloge v zvezi z jednoto. Po naročilu upravnega odseka zastopa jednoto na raznih društvenih proslavah in obletnicah, na letnih zborovanjih državnih bratskih kongresov in podobnih priredbah; z ekonomskega stališča je to večkrat bolj praktično kot pa v vsakem slučaju pošiljati zastopnika iz gl. urada. Tudi pri raznih jednotinskih kampanjah in aktivnostih mladinskih krožkov čuti, vsak glavni odbornik, da je dolžan več storiti za organizacijo kot pa povprečen član, četudi tako delo ne spada v njegov delokrog.

To je skupno poročilo gl. porotnega odseka. Kakih posebnih poročil za spremembo poslovanja v tem odseku nimamo.

ANTON SHULAR, predsednik
FRANK VRATARICH, ANDREW VIDRICH,
JOHN KOBI, CAMILUS ZARNICK, porotniki

Poročilo gl. nadzornega odseka

Glavni nadzorni odbor pripravi podrobno poročilo o stanju poslovanja v vseh oddelkih jednote, primerjave o raznih skladih, pojasnila in priporočila o pritožbah, tolmachenja in primerjave o izplačilih iz upravnega sklada in o vsem drugem, kar smatramo da je potrebno še razložiti, pojasniti in tolmčiti seji gl. odbora vsakega pol leta. Članstvo pa lahko čita ta naša poročila v zapisniku v Prosveti.

Za naše pregledovanje in sejo našega odseka porabimo ne več kot tri dni časa. Največkrat se te seje udeležijo vsi člani našega odseka, a dogodi se tudi, da kateri iz teh razlogov izostane ali prvi dan seje zamudi. Drugače vršimo svoje posle točno in tako, kakor nam nalagajo dolžnosti, navedene v pravilih.

Naše poslovne knjige, račune, bonde in razne druge vrednostne listine (posojila na prve vknjižbe, vloge v Savings and Loan Associations, delnice itd.) pregledajo za nas javni računski izvedenci (Certified Public Accountants).

Dosedaj je ta posel vršila firma Philip B. Heller & Co. Njihovo poročilo vsakih šest mesecev vsebuje računске tabele, podatke, finančno stanje vsakega oddelka posebej, komentarje, priporočila, seznam bondiv in vseh drugih investicij. Njihova poročila obsegajo vsakokrat nad 100 regularnih tipkanih strani.

V tem našem poročilu se ne bomo pečali z računi v podrobnostih, ker to za konvencijo kakor za glavni odbor izvrše merodajni odborniki eksekutive ter gospodarski odbor.

Navedemo naj le v primerjavo, da je imovina vseh oddelkov jednote znašala dne 31. decembra 1949 \$14.719.585,36, ali \$2.727.912,74 več kakor pred evelethsko konvencijo 31. dec. 1945.

Po značaju investicij je naša sedanja skupna imovina (podatki črpani iz našega poročila z dne 16. februarja 1950) razdeljena sledeče:

- 56,25% jo je v bondivih zvezne vlade.
 - 15,85% v municipalnih bondivih.
 - 7,30% v Public Utilities vložbah.
 - 6,99% v Savings and Loan Associations.
 - 4,30% Real Estate First Mortgage Loans.
- Vse ostale vložbe znašajo vsaka od 2:15% pa do manj kot pol odstotka v posameznih vsotah.

Naše publikacije in tiskarna

Naše poslovne knjige, račune, bonde in razne druge vrednostne listine (posojila na prve vknjižbe, vloge v Savings and Loan Associations, delnice itd.) pregledajo za nas javni računski izvedenci (Certified Public Accountants).

Dosedaj je ta posel vršila firma Philip B. Heller & Co. Njihovo poročilo vsakih šest mesecev vsebuje računске tabele, podatke, finančno stanje vsakega oddelka posebej, komentarje, priporočila, seznam bondiv in vseh drugih investicij. Njihova poročila obsegajo vsakokrat nad 100 regularnih tipkanih strani.

V tem našem poročilu se ne bomo pečali z računi v podrobnostih, ker to za konvencijo kakor za glavni odbor izvrše merodajni odborniki eksekutive ter gospodarski odbor.

Navedemo naj le v primerjavo, da je imovina vseh oddelkov jednote znašala dne 31. decembra 1949 \$14.719.585,36, ali \$2.727.912,74 več kakor pred evelethsko konvencijo 31. dec. 1945.

Po značaju investicij je naša sedanja skupna imovina (podatki črpani iz našega poročila z dne 16. februarja 1950) razdeljena sledeče:

- 56,25% jo je v bondivih zvezne vlade.
 - 15,85% v municipalnih bondivih.
 - 7,30% v Public Utilities vložbah.
 - 6,99% v Savings and Loan Associations.
 - 4,30% Real Estate First Mortgage Loans.
- Vse ostale vložbe znašajo vsaka od 2:15% pa do manj kot pol odstotka v posameznih vsotah.

Naše publikacije in tiskarna

Naše poslovne knjige, račune, bonde in razne druge vrednostne listine (posojila na prve vknjižbe, vloge v Savings and Loan Associations, delnice itd.) pregledajo za nas javni računski izvedenci (Certified Public Accountants).

Dosedaj je ta posel vršila firma Philip B. Heller & Co. Njihovo poročilo vsakih šest mesecev vsebuje računске tabele, podatke, finančno stanje vsakega oddelka posebej, komentarje, priporočila, seznam bondiv in vseh drugih investicij. Njihova poročila obsegajo vsakokrat nad 100 regularnih tipkanih strani.

V tem našem poročilu se ne bomo pečali z računi v podrobnostih, ker to za konvencijo kakor za glavni odbor izvrše merodajni odborniki eksekutive ter gospodarski odbor.

Navedemo naj le v primerjavo, da je imovina vseh oddelkov jednote znašala dne 31. decembra 1949 \$14.719.585,36, ali \$2.727.912,74 več kakor pred evelethsko konvencijo 31. dec. 1945.

Po značaju investicij je naša sedanja skupna imovina (podatki črpani iz našega poročila z dne 16. februarja 1950) razdeljena sledeče:

- 56,25% jo je v bondivih zvezne vlade.
 - 15,85% v municipalnih bondivih.
 - 7,30% v Public Utilities vložbah.
 - 6,99% v Savings and Loan Associations.
 - 4,30% Real Estate First Mortgage Loans.
- Vse ostale vložbe znašajo vsaka od 2:15% pa do manj kot pol odstotka v posameznih vsotah.

Naše publikacije in tiskarna

Naše poslovne knjige, račune, bonde in razne druge vrednostne listine (posojila na prve vknjižbe, vloge v Savings and Loan Associations, delnice itd.) pregledajo za nas javni računski izvedenci (Certified Public Accountants).

Dosedaj je ta posel vršila firma Philip B. Heller & Co. Njihovo poročilo vsakih šest mesecev vsebuje računске tabele, podatke, finančno stanje vsakega oddelka posebej, komentarje, priporočila, seznam bondiv in vseh drugih investicij. Njihova poročila obsegajo vsakokrat nad 100 regularnih tipkanih strani.

V tem našem poročilu se ne bomo pečali z računi v podrobnostih, ker to za konvencijo kakor za glavni odbor izvrše merodajni odborniki eksekutive ter gospodarski odbor.

Navedemo naj le v primerjavo, da je imovina vseh oddelkov jednote znašala dne 31. decembra 1949 \$14.719.585,36, ali \$2.727.912,74 več kakor pred evelethsko konvencijo 31. dec. 1945.

Po značaju investicij je naša sedanja skupna imovina (podatki črpani iz našega poročila z dne 16. februarja 1950) razdeljena sledeče:

- 56,25% jo je v bondivih zvezne vlade.
 - 15,85% v municipalnih bondivih.
 - 7,30% v Public Utilities vložbah.
 - 6,99% v Savings and Loan Associations.
 - 4,30% Real Estate First Mortgage Loans.
- Vse ostale vložbe znašajo vsaka od 2:15% pa do manj kot pol odstotka v posameznih vsotah.

Naše publikacije in tiskarna

Naše poslovne knjige, račune, bonde in razne druge vrednostne listine (posojila na prve vknjižbe, vloge v Savings and Loan Associations, delnice itd.) pregledajo za nas javni računski izvedenci (Certified Public Accountants).

Dosedaj je ta posel vršila firma Philip B. Heller & Co. Njihovo poročilo vsakih šest mesecev vsebuje računске tabele, podatke, finančno stanje vsakega oddelka posebej, komentarje, priporočila, seznam bondiv in vseh drugih investicij. Njihova poročila obsegajo vsakokrat nad 100 regularnih tipkanih strani.

V tem našem poročilu se ne bomo pečali z računi v podrobnostih, ker to za konvencijo kakor za glavni odbor izvrše merodajni odborniki eksekutive ter gospodarski odbor.

Navedemo naj le v primerjavo, da je imovina vseh oddelkov jednote znašala dne 31. decembra 1949 \$14.719.585,36, ali \$2.727.912,74 več kakor pred evelethsko konvencijo 31. dec. 1945.

Po značaju investicij je naša sedanja skupna imovina (podatki črpani iz našega poročila z dne 16. februarja 1950) razdeljena sledeče:

- 56,25% jo je v bondivih zvezne vlade.
 - 15,85% v municipalnih bondivih.
 - 7,30% v Public Utilities vložbah.
 - 6,99% v Savings and Loan Associations.
 - 4,30% Real Estate First Mortgage Loans.
- Vse ostale vložbe znašajo vsaka od 2:15% pa do manj kot pol odstotka v posameznih vsotah.

Naše publikacije in tiskarna

Naše poslovne knjige, račune, bonde in razne druge vrednostne listine (posojila na prve vknjižbe, vloge v Savings and Loan Associations, delnice itd.) pregledajo za nas javni računski izvedenci (Certified Public Accountants).

Dosedaj je ta posel vršila firma Philip B. Heller & Co. Njihovo poročilo vsakih šest mesecev vsebuje računске tabele, podatke, finančno stanje vsakega oddelka posebej, komentarje, priporočila, seznam bondiv in vseh drugih investicij. Njihova poročila obsegajo vsakokrat nad 100 regularnih tipkanih strani.

V tem našem poročilu se ne bomo pečali z računi v podrobnostih, ker to za konvencijo kakor za glavni odbor izvrše merodajni odborniki eksekutive ter gospodarski odbor.

Navedemo naj le v primerjavo, da je imovina vseh oddelkov jednote znašala dne 31. decembra 1949 \$14.719.585,36, ali \$2.727.912,74 več kakor pred evelethsko konvencijo 31. dec. 1945.

Po značaju investicij je naša sedanja skupna imovina (podatki črpani iz našega poročila z dne 16. februarja 1950) razdeljena sledeče:

- 56,25% jo je v bondivih zvezne vlade.
- 15,85% v municipalnih bondivih.
- 7,30% v Public Utilities vložbah.
- 6,99% v Savings and Loan Associations.
- 4,30% Real Estate First Mortgage Loans.

Vseh osem članov izvršnega odbora SNPJ je stalno uposlenih v gl. uradu.

Primerjanje stroškov prejšnjih dveh konvencij

Konvenčni stroški XIII. redne konvencije leta 1946 na Evelethu so znašali v letu konvencije do 31. decembra 1946.....	\$66,532.45
Nadaljnji konvenčni stroški so bili plačani v letu 1947 do 30. junija 1947 v vsoti.....	1,450.00
Skupaj stroški XIII. ali evelethske konvencije.....	\$68,121.61

V primerjavo — s pojasnili seveda, navajamo: Stroški XII. redne konvencije septembra 1941 v Pittsburgu, ki je bila obenem ne samo redna konvencija te jednote, temveč združevanja konvencija med SNPJ in SSPZ, so znašali \$76,665.42, ali \$8,543.81 več kakor so znašali stroški XIII. redne konvencije.

Vzrok tej razliki je, ker so šli tudi pravni stroški obeh združenih organizacij, ki so nastali za časa konvencije, na račun konvenčnih izdatkov. Zaradi združevalnih formalnosti sta imeli obe organizaciji v soboto vsaka svojo konvencijo v svrhu potrditve pogodbe. Tako je bilo treba plačati dnevne članom združene konvencije dve nedelji namesto le eno, kakor na Evelethu.

Vsi stroški združevanja konvencije obeh organizacij so bili plačani iz konvenčnega sklada SNPJ. Konvenčni izdatki so znašali približno \$16,000 več kot pa je bila vsota v konvenčnem skladu. Znašala je 30. junija 1941 \$56,217.47.

Primanjkljiv se je krilo v obeh slučajih iz upravnega sklada in vsota se mu je vračala z assessmentom, ki je prihajal v konvenčni sklad.

V konvenčnem skladu za kritje stroškov te konvencije je bilo 31. dec. 1949 \$43,708.99. Naraste vsakega pol leta za približno \$6,600. Torej znaša po 30. juniju 1950 v vsoti nad \$50,000.

Relifne akcije

Prva leta po vojni je bilo članstvo SNPJ izredno delovno v raznih relifnih kampanjah, največ za stari kraj in deloma tudi v pomoč drugim od vojne prizadetim deželam, npr. za Sovjetsko zvezo, ki je bila takrat šteta v naših vladnih krogih za dobro zaveznico Zedinjenih držav.

Vse vsote, ki so jih nabrali naši člani in članice v ta ali oni dobrodelni namen, so bile večinoma pošiljane v naš gl. urad, sprejemal in vknjiževal pa jih je pokojni gl. predsednik Vincent Cankar ter jih potem oddajal na pristojna mesta.

Nadzorni odbor je njegove račune pregledal vsakega pol leta. V svojih poročilih smo vselej ugotovili, da je pokojni Cankar to svoje prostovoljno delo vedno in točno vršil in ves denar je bil oddan ustanovam, za katere so bile vsote prispevane.

Ostalo pa je v področju pokojnega Cankarja še nekaj zneskov, ostanki iz relifnih kampanj v prejšnjih letih. Bile so prenešene na njegovo in naše pripravilo v sklad izrednih podpor še ko je on živ.

Pokojni brat Cankar je mnogo let upravljal tudi poslovne knjige sklada mladoletnih dedičev. Po njegovi smrti vrši to poslovanje tajniški urad.

Pritožbe

V minulih štirih letih nismo prejeli kakih posebno važnih pritožb. Večinoma so se nanašale na stvari, ki niso v področju našega odseka. Vsem takim je predsednik odseka ali zadevo pojasnil, ali pa pritožniku svetoval, kam naj se obrne, da mu razlože kar želi izvedeti ali pa da se pomotno popravi.

Proti SNPJ imamo dve tožbi. Ko to poročilo pišemo, ni bila še nobena na sodni razpravi. Tožba dr. Archa, ki je nastala po pittsburski konvenciji, je že precej let stara. O nji je nadzorni odbor obširno poročal, torej je članstvu stvar znana, posebno še v Penni tudi iz drugih virov.

Drugo tožbo je vložil proti Prosveti, njenemu uredniku in upravitniku in takratnemu gl. predsedniku Vincentu Cankarju župnik Gabrovšek. Tudi ta tožba še ni izravnana. Toži za zelo visoke odškodnine (po pol milijona) radi razžaljanja časti. Tožena sta tudi Proletarec in njegov urednik ter Enakopravnost v Clevelandu. Vsi trije listi so objavljali Sansove članke o nerednostih, ki so se dogajale v nekaterih hranilnicah, in posojilnicah v Sloveniji in njihovo zvezo je vodil Rev. Gabrovšek. Toliko v pojasnilo o tem.

Vprašanje konvenčne resolucije iz leta 1937

Nadzorni odsek je imel na svoji seji februarja 1950 zadevo ene službenke, ki se je pritožila gl. odboru in poslala vsem njegovim članom o svoji pritožbi nad 10 mimeografičnih strani, v katerih razlaga, kako je bila odslavljena in kako si je prizadevala, da se bi to zadevo rešilo sporazumno in brez škode za SNPJ.

O stvari smo poročali gl. odboru na prvi seji v feb. 1950 in pojasnili, da ne v odslavljenem pismu, ne v zapisniku izvršnega odbora ni bil naveden vzrok njene odslovitve. Šele pozneje je izvršni odbor ter službenki sporočil, da je bila odslavljena na podlagi resolucije XI. redne konvencije iz leta 1937, ki določa, da se dekleta, uposljena v gl. uradu SNPJ, avtomatično odslovi, čim se poroče in jih izvršni ali pa glavni odbor nadomesti z drugimi.

Ta resolucija je bila torej sprejeta pred 13 leti in vprašanje je nastalo, da-li je še veljavna.

Glavni odbor je na tej seji radi te zadeve sprejel predlog, naj gl. predsednik imenuje odbor petih članov, ki naj stvar znova preišče, zasliši prizadete in da potem seji svoja priporočila.

Predsednik seje je pooblastil nadzorni odsek, da izvrši to nalogo. Sejo in zaslišavanja je vodil brat M. R. Kumer, ker je bil predsednik Zaitz klican v njegov urad radi neke druge nujne stvari.

V preiskavi je bilo ugotovljeno, da ima klerkinja, ki se je pritožila, unijo na svoji strani, uslužbenke v gl. uradu, ki so vsi organizirani, in posredovalca med unijo in izvršnim odsekom. Odločil je v prid stališča unije, toda izvršni odbor njegovega odloka ni sprejel. Tako je ta pritožba končno prišla pred gl. odbor kot že prej pojasnjeno. Poseben odsek je zaslišal klerkinjo, ki je vložila pritožbo, in zaupnika (stewarda) unije, prej pa je nadzorni odsek vprašal o tej stvari tiste izvršne odbornike, ki so imeli opravka z zadevo.

Poročilo posebnega odseka o zasliševanju in drugih dejstvih je bilo podano na šesti seji gl. odbora februarja 1950.

Priporočilo odseka se je glasilo, da se naj odslavljeno uslužbenko sprejme nazaj v službo do konvencije, in če bo konvencija odločila, da je omenjena resolucija še veljavna, bo ta uslužbenka sama resignirala. Dalje je bil z njo dosežen kompromis radi plače, ki jo je zahtevala za ves čas ko je bila odslavljena. Pogodila se je za dve tretjini zahtevane vsote.

Predlog tega posebnega odseka je bil sprejet s 17 proti 6 glasovom. To zadevo so smatrali člani gl. odbora za važno, neglede na njihova različna mnenja o veljavnosti omenjene resolucije. Izvršni odbor si je najel v svrhu jasnosti v tej zadevi odvjetnika, ki naj bi jo proučil in podal svoje takozvano legalno mnenje (legal opinion). To je stalo \$600. In ako bi stvar ne rešili kakor smo jo, bi lahko nastale nadaljnje preglavice in stroški.

Vsekakor je potrebno, da to vprašanje vzmemo v pretres merodajni odseki te konvencije, z vidika, da-li smatrajo resolucijo XI. redne konvencije leta 1937 še za veljavno in ako se jo je od takrat tudi izpolnjevalo v vseh slučajih.

Ako konvencija sklene, da naj še ostane v veljavi, naj to ne bo več resolucija, temveč točka s to določbo naj gre v pravila, kakor je v pravilih točka, da noben član gl. nadzornega odbora ne sme biti uposlen v gl. uradu.

Ko je en član našega odseka dobil delo v uredništvu, je iz nadzornega odseka v smislu pravil takoj resigniral.

Glede drugih naših priporočil se bomo oglašili pri odsekih, pred katere bodo spadala.

Naj poudarimo, da smo v našem odseku skozi vsa minula leta skušali delati čimbolj harmonično in koristno za SNPJ, bodisi med sabo, z izvršnim odsekom in z njegovimi posameznimi člani. In radi priznamo, da prav tako harmonično so oni delovali z nami.

FRANK ZAITZ, predsednik nadzornega odseka; MICHAEL R. KUMER, MATTHEW J. TURK, LOUIS KAFERLE, ANDREW GRUM, odborniki.

Poročilo vrhovnega zdravnika

V preteklih štirih letih, v času moje službe kot vrhovni zdravnik, sem si prizadeval, da sem po svojih najboljših močeh izvrševal svoje dolžnosti. Moj cilj je vedno bil, da sem izpolnil te dolžnosti na način, da sem zadostil zaupanju, ki so mi ga dali člani in gl. odborniki s tem, da so me imenovali na to odgovorno mesto.

V naslednjem pregledu podajam razne dolžnosti, ki sem jih izpolnjeval v tem času od 1. jan. 1946 do 31. dec. 1949:

1. Preiskal sem 4,347 prošenj odraslih članov, izmed katerih je bilo 4,294 potrjenih in 53 zavrnjenih.
2. 415 prošenj za zvišanje zavarovalnine, izmed katerih je bilo 384 potrjenih in 31 zavrnjenih.
3. 5,995 operacijskih; 4,803 je bilo potrjenih, 803 poslanih izvršnemu odseku in 389 je bilo odklonjenih.
4. 258 prošenj za plačitev izgube uda ali udov ali zgube vida: 187 je bilo potrjenih za plačitev v vsotah določenih v pravilih, 16 je bilo poslanih izvršnemu odseku in potrjenih na moja priporočila, 55 je bilo odklonjenih.
5. Vseh 14 prošenj za izplačanje odpravnin je bilo sprejetih.
6. Pohabljeni veterani so poslali 32 prošenj za izredno podporo na podlagi resolucije iz leta 1945; vse te prošnje članov, ki so bili ranjeni v 2. svetovni vojni, so bile odobrene.

Glasovi iz naselbin

(Nadaljevanje z 2. strani.)

četa, ki je bil blagajnik, Kalana in Primoža Kogojca. Slednji je bil pevski učitelj in ga še vedno slišim peti v kvartetu s Frankom Plutom, Belletom in Nosanom. To so prijetni spomini. Naj zadostuje za danes. Za SNPJ še vedno vnet Vaš — Anton Zornik

Iz urada "big" Tonyja

Oakland, Calif. — Ko pišem te vrstice, sem že doma teden dni, vendar pa nisem imel časa niti toliko, da bi napisal par vrstic in poročal slavni delegaciji, da se je "Big" Tony vrnil na svoj dom korajzen in vesel, kakor je bil na konvenciji.

Takoj drugi dan so pričeli prihajati gostje na slavnost SNPJ, katero je priredilo tukajšnje društvo. Razume se, da se je veliko teh gostov oglasilo pri nas. Nekateri so dobili "jergo" pri nas. Ker jih je bilo le preveč, smo druge peljali v bližnji hotel. Nekateri so se oglašili tudi pri Albertu Hrastu v gostilni. On me je poklical, da naj pridem ponje. Ker je mene zelo težko najti, odkar je država oslepila mojo ulico, se nisem branil povabilu v gostilno, ker v taki hudi vročini, kot je vladala tiste dni, se prileže hladno pivo. To je vzrok, da se nisem takoj oglasil.

Anton Jurca in naš Tonček iz Clevelanda sta bila najbolj pridna, ker sta takoj zagrabila za pero in sporočila javnosti, da je konvencija SNPJ končana. Ko sem se vrnil na dom, sem že čital v Prosveti njuno poročilo.

Da je bila konvencija končana v šestih dneh, se mora dati tudi priznanje konvenčnemu predsedniku Donaldu J. Lotrichu. On je apeliral na delegacijo, da če hoče končati konvencijo ta teden, naj nikar ne ponavljajo tistega, kar je bilo že povedano. Delegacija je njegovo priporočilo upoštevala. Tisti delegati in delegatkinje, ki so samo poslušali, so še največ pripomogli, da je bila konvencija zaključena v šestih dneh.

V tem dopisu ne bom razpravljal o poteku konvencije, ker konvencija je imela dva zapisničarja, katere sta ves potek lepo zapisavala. Zapisnik se sedaj priobčuje v dnevniku Prosvete. Kogar veseli čitati zapisnik konvencije, naj se naroči na Prosveto.

Kako smo se vozili na konvencijo tja in nazaj, bom prihodnjic opisal bolj obširno, danes pa hočem opisati samo to, kar se mene tiče. Dobro sem se zabaval in skušal zabavati tudi druge. Na konvencijah mora biti tudi nekoliko humorja in dru-

Slovenska narodna podpora jednota

2657-59 So Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

GLAVNI ODBOR

Izvršni odsek	2657 So. Lawndale Ave., Chicago, 23, Ill.
JOSEPH L. CULKAR, gl. predsednik.....	2657 So. Lawndale Ave., Chicago, 23, Ill.
F. A. VIDER, gl. tajnik.....	2657 So. Lawndale Ave., Chicago, 23, Ill.
ANTON TROJAR, gl. pomožni tajnik.....	2657 So. Lawndale Ave., Chicago, 23, Ill.
MIRKO G. KUHLE, gl. blagajnik.....	2657 So. Lawndale Ave., Chicago, 23, Ill.
LAWRENCE GRADISEK, tajnik bol. odd.....	2657 So. Lawndale Ave., Chicago, 23, Ill.
MICHAEL VRHOVNIK, direktor mlad. odd.....	2657 So. Lawndale Ave., Chicago, 23, Ill.
PHILIP GODINA, upravitelj Prosvete.....	2657 So. Lawndale Ave., Chicago, 23, Ill.
FRANK RASDAK, urednik Prosvete.....	2657 So. Lawndale Ave., Chicago, 23, Ill.
Podpredsednika	1508 So. 53rd St., Milwaukee 14, Wis.
ANTON R. VERBICK, prvi podpredsednik.....	823 W. 7th St., Walsenburg, Colo.
EDWARD TOMSIC, drugi podpredsednik.....	
Distriktni podpredsedniki	
JOHN V. CEBULAR, prvo okrožje.....	2126 Shallockcross St., Philadelphia 24, Pa.
FRANK GRADISEK, drugo okrožje.....	Box 88, Hermitage, Pa.
MARY F. PRASNICKAR, tretje okrožje.....	Box 216, Harwick, Pa.
JOSEPH FIFOLT, četrto okrožje.....	1237 E. 60th St., Cleveland 3, Ohio
JOHN SPILLER, peto okrožje.....	3979 Randall St., St. Louis 18, Mo.
URSULA AMBROZICH, šesto okrožje.....	413 Pierce St., Eveleth, Minn.
JOHN PETRIZ, sedmo okrožje.....	5520 West Adams, Los Angeles 16, Calif.

POD SVOBODNIM SOLNCEM

POVEST DAVNIH DEDOV
Spisal F. S. Finžgar

(Nadaljevanje)

Pričela se je večerja. Zašumelo in zasmejalo se je vse v razkošni blaznosti—odzadaj skozi zavese so donele piščali in cimbele—v dvorani so pršeli pikantni, dvoumni dovpti. Dvorjani so se nagibali k licom krasnih družic, narda je dišala, rože so venele po mizi, po tleh, v vročih laseh, na razburjenih prsih.

Vino se je penilo v srebrnih čašah, razgreta kri se je še bolj razgrevala, aromatični vzduh je zamamljal živce, predala se je družina trenotku, nasladi in razkošju.

Teodora je z bistrim očesom motrila goste. Smejale se je glasno, preslišala ni nobenega dovptja—a vendar se je pasla njena skodoželjnost na hrepenecih pogledih razdruženih parov. Določila je vsem take prostore, da so bili oni, ki so se skrivaj ljubili in ljubkovali—razdruženji. Dokler jih ni razgorelo vino, so se zatajevali. Ali kasneje so hiteli pogledi preko mize, gori in doli, oči so iskale oči.

Prav na koncu na desni strani mize je sedela osamljena Irena. Edina ni prišla odeta v pohotno razgaljeno tuniko. Čutila je pikajoče poglede tovarišic, ki so jo prezirale in zaničevale. Odlikovanje despojne pri izletu prejšnjega dne se je raztrosilo hipoma po palači. Sklenile so vse, da jo prezirajo, da se ji ognejo. Tudi to ni ušlo Teodori. Njih jeza in zavist jo je veselila. Ozrla se je pogosto preko mize na Ireno. V njenem licu je bilo nekaj slovesnega in veličastnega. Še sence bridkosti in žalosti ni mogla zapaziti Teodora. Sedela je zamišljena, noben dovpti ji ni privabil smeha na lice, njene ustnice se niso dotaknile kozarca, iz oči se ji je poznalo, da hoti in plove njena duša daleč od teh bučnih orgij.

Ko je Teodora večkrat pogledala Ireno, se je za trenotek zgrozila, kakor bi jo zapekla vest. Spomnila se je, kako pogosto drugi dan z vsemi navzočimi dvorjanicami, obdana z nimbo svetosti, v cerkev Naše Ljube Gospe, kako bodo vse povešale oči v največji sramežljivosti in nedolžnosti in se kropile z blagoslovljeno vodo ter zaigale dišeče kadilo pred ciborijem. Zgrozila se je in vest jo je zapekla. Ali to je bil samo trenotek—kakor se skrči tatu srce, ko seže v skrinjo po denar, če počti debeli pokrov. Strese se, ozre—in seže potem še z večjo predzrnostjo prav do dna.

Teodora je bila naglo zopet dobre volje. Da bi podražila dvorjanke in Ireno zaeno, je dvignila zlato čašo in vzkljnila:

“Velika despojna, kraljica nimf, pozdravlja nočjo prvega tistega, ki ni deflin in ne Posejdon in ni nimfa—ne mož ne ženska—ampak sveti menih sredi kipečega življenja.—Mnoga leta Ireni!” Piščali in bobenčki so zadoneli, vsa družba je morala navdušeno klicati: ‘Polloi chronoi—mnoga leta Ireni—menihu. Od vseh prezirana je bila naenkrat od vseh čaščena. Kosali so se, kdo hitreje izpije na njeno zdravje—in vino je poplakovalo kletve zavisti, ki so kipele v grla iz zločestih src.

Irena se je dvignila in se prišla zahvaliti Teodori. Pripognila se je dotal, carica ji je ponudila roko, kateri je Irena poljubila, in zašepetala:

“Velika despojna, menih bo prosil Krista za tvojo srečo!”

Teodora je družbo prisilila, ker je počastila Ireno, da so morali govoriti o njej.

“Če izve patriarh za našega meniha, otme nam ga in ga naredi za dijakona!”

Tako je govoril Azbad svoji tovarišici dosti glasno, da ga je čula Teodora.

“Episkop, vreden episkop bi bil menišč! Evangelije zna bolje kot dvorni pridigar Dioniz in psalter prebira vsako noč!”

Tako je odgovorila Teodora Azbada—vendar obrnjena proti najmlajšemu in najbogatejšemu patriciju v Bizancu, ki je sedel ob njeni desnici.

Ker se je smelo govoriti ob taki priliki le šepetaje, so razumel vsi odgovor carice. Zato je pogledala strupeno preko rame silno gizdava pa malo lepa družica tenkega častnika na Ireno in rekla:

“Prebira psalter, med verzi se pa smucejo kodri lepega barbara! Poznamo se, menišč!”

Irena je segla po dateljnu in ni odgovorila zabavljici. Poprijela je besedo iznova nelepa gizdalinka in govorila častniku:

“Kako pohujšanje za sveto vero! Krščenaica—dvorjanka ljubi pogana!”

Tedaj je v Ireni zakipelo. Boj, ki je stiskal njeno srce ves večer, je pahnil v njeno lice rdečico, ustnice so se ji stresle in odgovorila je glasno:

“Boljše je njegovo poganstvo—nego tvoje krščanstvo.” Začutila je v tem trenotku naenkrat v sebi moč, da bi se dvignila in spleta bič kakor Zveličar ter zamahnila po omizju. Pobeljni grobovi, gadja zalega—ven—proč, hinavci—proč od Krista... Tresla se je, rdečica je izginila, v gorečnosti so ji ustnice pobledele—Stisnila jih je krčevito—da je zadušila, kar je vrelo na dan iz duše. Tresoča se je približala Teodori in prosila:

“Odpusti, despojna, ‘menih’ je bolan. Naj gre!”

Teodora se je začudila—ali drhtenje Ireninega života, blede lice jo je prestrašilo.

“Pojdi, počij—pokliči zdravnika! Kristus s teboj...” Izginila je brezsilno. Družba je čutila, da je umolknil nemi pridigar in prsi, polne strasti, so se oddahnile...

Azbad se je nagnil k Teodori, ugriznil se v ustnico, toda mirno in sladko izpregovoril:

“Despojna, ti si velela, da nadzira nočjo centurio Iztok stražo... Lepo in prijetno bo, ko ga pokratkočas ‘menih’ s psalmi...”

Teodori so se zablistale oči in se zmračilo lepo čelo.

Osemnajstoj poglavje

Iz bliskajočih se oči in z mračnega čela je razbral Azbad učinek svoje opazke. Pretkan in spletk vjen, izboren poznavatelj Teodore, je sklepal že v hipodromu, da carica ni ravnodušna napram Iztoku. Zavriskala je torej njegova duša, ko je rahlo zaslutil, da se dvigne v despojni ljubosumije. Prepričan je bil, če se mu posreči to vzbuditi, potem sta izgubljena oba—Irena in Iztok—on pa doseže največjo milost in neomejeno zaupanje.

Teodora je bila resnično vzburljena. Ni še docela dozorel v njej sklep, da bi zaljubila Iztoka. Ali tako daleč jo je že gnala sila, da vsaj drugi ne bi privoščila njegove vroče ljubezni, ki bi vrela iz tega divjega srca, kakor hudournik iz skale sredi gozda. Razžaljena je bila tudi njena oholost. Da bi jo ‘menih’ tako varal, ta ‘menišč’, katerega čednost in pobožnost je v skritem kotu srca visoko cenila, dasi se je šalila in norčevala z Ireno! Da bi znala Irena tako vzorno nositi krinko pred carico samo zato, da se sestane z Iztokom—to jo je osupnilo in njen oholi žolč je vzkipele.

Za kratek čas se je zamislila in ni pazila na goste. Senca ni izginila z njenega čela. Azbad jo je skrivaj motril in v srcu je občutil neizmerno veselje.

Kar se okrene Teodora in pošepeta na uho evnuhu Spiridionu tajno naročilo. Takoj se je oddaljil in izginil iz sobane. Tudi tega ni prezrl Azbad. Dobro je poznal Spiridiona, kateri je spletal in stikal nitke največjih caričinih skrivnosti.

Spiridion se je kmalu vrnil. Stopil je k carici in sporočil:

‘Menihu’ bere Pavlova pisma sužnja Cirila.”

Senca je ugasilna na Teodorinem čelu, pričela je vnovič s pogovorom in Azbada je zadel njen pogled z očitanjem:

(Dalje prihodnjic)

tem se je prepričal partizan Matevž sam.

“Jojtana, letos mi bo jazbec vse grozde posmukal”, je tožil kmetič. “Tovariši, vi imate pihavnike, tac počite mrcino, pa ga bomo spili kak liter!”

Matevž je bil partizan in pol. Kaj pa se to pravi? No, bil je dolg kaka dva metra, zato so ga dali iz čete, ker ga je sovražnik že od daleč zagledal, suh pa tako kakor češnjev bičevnik, ki se je leta in leta sušil v podstenju. Pravijo, da so suhijati ljudje čemerike, kar pa ne bo res. Matevž, na primer, je bil vedno dobre volje, veselje je čislal nad vse in če ni bilo na mizi nič pametnega, da so se drugi kislodržali, se je on režal in je že kakšno tako burkasto povedal, da se je vse smejalo. Bil je, kajpak, v Ribnici doma in šivankar po poklicu, a ko je šivanko s puško zamenjal, je dejal:

“S tole bom Lahom in Švabom duše paral toliko časa, da jih bom pregnali iz Ribnice. Ribnica je zame glavno mesto naše dežele; če jih v Ribnici ne bo več, jih tudi v Ljubljani ne bo.”

A kar se jazbeca tiče, je ne-

kaliko pomislil, nato pa takole povedal:

“Jazbec, jazbec, hm, kajpak, to je divja zver. Toda, fantje, da bi nam ta gozdni kutar vse grozde pozobal, se pravi, vse vinose popil, tega pa ne smemo dopustiti. Ali smo partizani ali nismo? Ujeli ga bomo. Ker je zdaj na jesen rejen kakor kak proš, ga bomo spekli v peči in pojedli. Kmetiček nam bo mošta dal, zapeli bomo eno ali pa dve, potem se bomo še malce ravnali, s puškami spregovorili in bo vojne konec. Vidite, kako preprosto je to, vi pa: joj, vse nam bo pokončal!”

“Ali mu boš limanice nastavil?” so ga vprašali.

“Ne, bratci, šalite se, jaz pa vidite, resno govorim. Vse lepo po načrtu. Kadar mi prinese kmetič blago za kamižolo, ga razprostem po mizi in nanj narisem krog tako, kakor kmetič želi. Potlej to razrežem, sešijem—in hopla, kmetič že lahko skoči v kamižolo. Po isti poti bom šel nad jazbeca. Zdajle si bom šel ogledat škodo v vinograd, da bom zverino prepoznal. Morda je on, morda je ona, to je važno vedeti tudi pri zverinah, kajti gorje ti, če se nji zameriš, potlej je ne dobiš. On pa je bolj tope pameti in laže ga dobiš v pest. No, nato bom šel v hosto jazbino iskati. Brž ko jo bom zavohal, bo jazbec že moj!”

“Hm, hm, toda jazbec čepi tudi po dva sežnja globoko v zemlji. Saj je res, da imaš dolge grablje na trup nasajene, toda dva sežnja globoko pa le ne zgrabijo”, so mu ugovarjali tovariši. Matevž jih je zaničljivo pogledal in dejal:

“Ejej, fantje, tega ne rečem, da niste pametni, toda kakor hitro spregovorite, se pozna, da niste iz Ribnice... Le vse lepo po načrtu! Hej, oča, ali imate pri vas še kaj popra?” je vprašal kmetiča iznenada.

Kmetič ga je debelo pogledal, češ kakšna zveza je neki med poprom in jazbecem, se počohal pod klobukom in vzdihnil:

“Kakšno zrno se ga bo že še našlo, hranimo ga za kolino.”

“Sem z njim, kajti potem je jazbec že v vreči!” je veselo zakričal Matevž, kakor bi jazbeca že za rep držal.

“Če bi dejal za prgišče soli, s katero zajče lovimo, to že, ampak poper...”

“Ejdunaj, križ je z vami!” je skoraj zavekal Matevž. “Kajne, da, tisto vam je znano, da se zajca ujame, če se mu sol na rep natrosi. Jazbeca pa s poprom tako, da mu nastaviš drobno zmetega pred luknjo, ki drži v jazbino. Ko zavoha jazbec poper na kamnu, kihne tako silno, da butne z glavjo tako močno ob kamen, da se ubije.”

Ko je kmetič to slišal, je jadrno prinesel nekaj zrnč popra, celo vesel in prepričan, da Matevž vse ve in zna. In že je videl jazbeca viseti na kljuki v izbi. Partizani pa so se muzali in ugibali, kakšno utegne Matevž spet naklepati s svojo ribniško pametjo.

Toda Matevž ni ostal pri besedah. Kakor hitro se je zdani- lo, je šel v vinograd ter se na lastne oči prepričal, koliko grozde je jazbec že posmukal. Po vseh štirih se je plazil med trtami, da bi zapazil kako sled zverine. Našel pa ni niti ene dlake. Potem se je spet postavil na nogo in visok, kakor je bil, štrlel nad trtami kakor strašilo. Razgledoval se je po svetu in premišljeval, od katere strani prihaja tat tatinski. Kajpak, jazbec je nočna žival, podnevi hrči v

brlogu in se redi, ker mu bo treba vso zimo prespati. Matevž je poprosil tovariše, naj ga domačeste v službi, sam pa se je posvetil lovu. Vendar nikakor ne zato, ker bi bil nemara strasten lovec, ampak zgolj zato, ker se mu je kmetič smilil. Vzel je partizansko puško in se napolil v gozd.

“Popra ne pozabi!” so klicali za njim tovariši in se smejali vrlemu junaku, ki gre vinograd reševati.

“Vi pa zakurite v peči, kajti zvečer se bomo gostili!” jim je zaklical, nato pa že izginil v hosti.

Tovariši niso verjeli v Matevževo lovsko spretnost, ter so dvomili, kajti kako le bi zagal šivankar jazbeca ujeti. Zato so klatili burke na rovaš njegove lovške slave, kmetič pa jih je po strani gledal in si mislil:

“Kako da ga ne bi, saj ima poper pri sebi.”

Toda jazbec je tičal zares globoko v zemlji ne daleč od tod, kakih sto metrov višje v hribu. Glava hriba je bila skalovita, tod so strme pečine, tod je medved doma, so pravili domačini, in tudi sove, čuki, kače in da tjakaj še ni stopila človeška noga, ker doslej ni imel človek kaj početi med tisto golaznijo. Matevž pa — resk! — naravnost navzgor, ker je menil: Ako je tamkaj vsa golazen zbrana, bo med nji pač tudi jazbec.

Ojej, Matevž, ko bi ti slutil, kam vrtorepiš!

Toda potrpiamo, pojdimo rajši jazbeca obiskat, kajti čas je že, da se v naši povesti prikaže. Kakor veste, je jazbec samotar. Čuden patron je, še z ženo nimata skupnega brloga, sam živi, sam krade, sam se gosti. Naš jazbec je bil zdajle na jesen že kar lepo rejen. Kadar je hlačal ponoči v vinograd, je tako zadovoljno krulil kakor mlad pujske. Ali ima jazbec značaj? Seveda ga ima! Požeruh je, samogoltnik, nič drugega mu ni mar na svetu, ko le jesti in jesti; zato požre vse, kar doseže; miši, mlade ptice, krte, žabe in celo gada pogoltno, nesreča požrešna, ker nima prav nobenega pametnega okusa. Zavaljen je, kratke noge ima, podplatar je, v glavi ima hudobne oči in pa ravno toliko pameti, da ni nikoli lačen.

Prav to noč sta se srečala on in ona. On je bil v vinogradu na zgornjem, ona pa na spodnjem koncu. Srečala sta se pri studenčku, ko sta pila vodo. Naj-

“PROLETAREC”

Socialistično-delavski tednik Glasilo Jugoslovanske soc. zveze in Prosvetne matice. Pisan v slovenskem in angleškem jeziku. Štane \$3 za celo, \$1,75 za pol. \$1 za četr let. NAROČITE SI GA! Naslov: Proletarec 2301 South Lawndale Avenue CHICAGO 23, ILL.

POZIV naročnikom lista Prosveta

Uljudno apeliramo na vse naše naročnike lista Prosvete, dnevnika in tednika sredine izdaje, ter The Voice of Youth, da VSELEJ TAKOJŠU lista in nam pošljete vaš stari in novi naslov, prvič zato, da naročnik dobi točno svoj list in drugič da nam ni treba plačati 2 cente KAZNI pošti za vsak tak zanemarjen slučaj. Pismonoša vam da brez plačno kartico Form št. 22-8 ako ga vprašate, isto izpolnite in jo pošljite upravi listu.

Prosimo, upoštevajte ta poziv, s tem pomagajte upravi za boljše po slugo dostavljanja Prosvete.

PHILIP GODINA, upravitelj

poprej sta se ozmerjala, kar si je vsak obeh lastil vinograd samo zase, nato pa sta postala pametna. Tudi to pot je odnehal mož kakor vedno in njej dejal:

“No, no, je že prav, ne jeziku, saj se bom že jutri preselil v sosedov vinograd!”

“Pa ne bo li ostalo samo pri besedah? Nič kaj ti ne verjamem”, dé ona.

“Prisezam na svojo jazbečevost čast!” je zakrullil on svečano.

“Oh ti in pa tvoja čast!” ga ona z jezikom zbođe. “Kdaj le je imel že kaj časti. Kaj ne veš,

kaj vse si mi že obljubil, pa ničesar izpolnil?”

Jazbec je bil seveda jezen. Kdo pa tudi ne bi bil spričo takih besed! Toda jezo je pogoltnil, ker so ga trle druge skrbi. Potuhnul se je in preložil obracun za tiste besede na bolj primeren čas. Sladko je rekel:

(Dalje prihodnjic.)

PRODAJALNA V NAJEM

na 4149 W. 26th st., Chicago. Gorka voda gorkota, zadej dve sobi in kopalnica. Oglasite se pri lastniku na 3548 W. 26th st. Telefon Rockwell je imel že kaj časti. Kaj ne veš,

—(Adv.)

PRODAJALNA V NAJEM

na 4149 W. 26th st., Chicago. Gorka voda gorkota, zadej dve sobi in kopalnica. Oglasite se pri lastniku na 3548 W. 26th st. Telefon Rockwell je imel že kaj časti. Kaj ne veš,

—(Adv.)

RAZPISANA JE SLUŽBA ZA OSKRBNIKA

Sprejme se ponudbe za oskrbnika za RAZVEDRILNO FARMO SNPJ (Recreation Farm of SNPJ) na Heath Road v Chardonu, Ohio. V ponudbi navedite starost, zmoglost in kako hitro lahko nastopite službo.

Vse ponudbe pošljite pismeno na naslov:

AGNES STEFANIC,

436 East 152nd Street, Cleveland 10, Ohio.

Za vsa nadaljnja osebna pojasnila pa pokličite Phone:

Kenmore 1-6318

ZA TAKOJŠNJO DOSTAVO V JUGOSLAVIJO

Nov

SINGER SEWING MACHINE

- Standard model rabljen v Jugoslaviji
- Z nogu operiran — močan podstavljal metalna konstrukcija—okrogli čolnček
- Vse potrebne listine izvrše za vas pri SINGERJU

samo \$15000

Naročite nov SINGER* šivalni stroj za vašo družino ali za prijatelje v Jugoslaviji—mi bomo oskrbeli vse podrobnosti za vas. Cena stroja krije vse stroške dostave v katero koli 16tih SINGER trgovin v Jugoslaviji, kot sledi:

ZAGREB	SARAJEVO	CELJE	NIŠ
KARLOVAC	DUBROVNIK	MARIBOR	SUBOTICA
SPLIT	REKA	BEOGRAD	SKOPLJE
OSIJEK	LJUBLJANA	KRAGUJEVAC	TITOGRAD

To je popolnoma varna SINGER pošiljatev—dostava jamčena v okrog 3 tednih.

Vaši sorodniki ali prijatelji bodo vzdignili njih nov SINGER pri SINGER SIVALNEM CENTRU v njih bližini. Od njih poslano podpisano potrdilo bo Vam poslano v dokaz dostave. Tam tudi lahko dobite vsak čas SINGER dele, popravila, svetovno znana SINGER posluša kjer koli je potrebna.

* Da ne boste napačno razumeli, zapomnite si —SINGER prodaja njih šivalne stroje SAMO skozi SINGER trgovine poznane po slavno, rudeči “S” trgovski znamki.

Naročilne listine za te čisto nove SINGERCE dobite pri vašem lokalnem

SINGER SEWING CENTRU

Za naslov istega pogledite v vašo telefon direktorij knjigo—označeno

SINGER SEWING MACHINE COMPANY

* A Trade Mark of THE SINGER MFG. CO.

“PROSVETA”

2657 S. Lawndale Ave.

CENE LISTU SO:

Za Združ. države in Kanado \$8.00	Za Chicago in okolico je.....\$9.50
1 tednik in..... 6.80	1 tednik in..... 8.30
2 tednika in..... 5.60	2 tednika in..... 7.10
3 tednike in..... 4.40	3 tednike in..... 5.90
4 tednike in..... 3.20	4 tednike in..... 4.70
5 tednikov in..... 2.00	5 tednikov in..... 3.50

Za Evropo je: Dnevnik \$11.00 — Tednik \$2.20

Izpolnite spodnji kupon, priložite potrebno vsoto denarja ali Money Order v pismu in si naročite Prosveto, list, ki je vaša lastnina.

Prišteti se sme le one člane iz družine, ki to dovolijo in ki žive ali stanujejo na enem in istem naslovu.

V nobenem slučaju ne več kot 5 tednikov

Pojasnilo:—Vselej kakor hitro kateri teh članov, ki so prišteti, preneha biti član SNPJ, ali če se preseli proč od družine in bo zahteval sam svoj list tednik, bode moral tisti član iz dotične družine, ki je tako skupno naročena na dnevnik Prosveto, to takoj naznaniti upravništvu lista, in obenem doplačati dotično vsoto listu Prosveta. Ako tega ne store, tedaj mora upravništvo znižati datum za to vsoto naročniku ali pa ustaviti dnevnik.

PROSVETA, SNPJ, 2657 S. Lawndale Ave., Chicago 23, Illinois

Priloženo pošiljam naročnino za list Prosveto vsoto \$.....

1) Ime..... Čl. društva št.....

Naslov.....

Ustavite tednik in ga pripišite k moji naročnini od sledečih članov moje družine:

2)..... Čl. društva št.....

3)..... Čl. društva št.....

4)..... Čl. društva št.....

5)..... Čl. društva št.....

Mesto..... Država.....

Nov naročnik..... Star naročnik.....

Kadar se preselite, vselej naznanite svoj stari in novi naslov!

VOLK POGOLTNIK

IN DRUGE POVESTI O ŽIVALIH IN PARTIZANIH

TONE SELIŠKAR

(Nadaljevanje)

JAZBEC IN SKRIVAČI

Jesen se je spustila nad gozdove. Rumeno listje bukev se je vrtinčilo po zraku, ob robu gozda pa so rdele jagode češmina. Pod gozdom je visel na strmih parobku majhen vinograd in dišalo je po zrelem grozdu. Pod vinogradom se je ob Kolpi vijugajala stezica in tod so hodili partizani. Eni po stezi navzgor na Notranjsko in Primorsko, eni pa po stezi navzdol v Belo krajino. Le-tod je prebivalo nekaj kmetičev, saj je bilo vsega le pet bajt in enega teh kmetičev je bil vinograd. Pa je dobil kmetič pod streho svoje bajte še pet partizanov, ki so prenašali pošto. A vsi s kmetičem vred so bili revni, ker tod malokaj zrasede, pa še tisto, kar je zrasedo, so delili

z drugimi partizani, ki so se v bajti ustavili zaradi počitka. Vedno se je kaj dobilo, čeprav je bila še takšna stiska. Ali je pri nesel gospodar na mizo pest orehovi ali skledo suhih krljev, ali tudi vrč jabolčnika ali pa tepkovca. Vina je imel kmet tako malo, da ga je hranil za zdravilo in za takrat, ko bodo partizani zmagali. Res je imel več kur, toda tisto leto mu je vražja lisica že nekatere zadavila, kralgulj spomlad vsa piščeta pobral, dihur domala vsa jajca polokal, a razen vsega tega se je na polju toliko miš zaredilo, da ni bilo skoraj prav nič moke.

Toda res je, da je pravil kmetič o večji škodi, kakor jo je dejansko utrpel, a kar je trdil o vinogradu, je vendar držalo. O